

Satul Mărcăuți
Raionul Dubăsari

Aprobat prin
Decizia Consiliului Local al Satului Mărcăuți
№ _____/____ din _____
Primar - Alexei LEAHU

**PLANUL STRATEGIC
DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ
A SATULUI MĂRCĂUȚI
(r-nul Dubăsari)
2023-2027**

Executant:

Compania „Succes Consulting” SRL
Republica Moldova, mun. Chișinău,

Ianuarie 2023

CUPRINS

ABREVIERI	6
INTRODUCERE	7
1. CADRUL GENERAL AL PLANULUI STRATEGIC	10
1.1. VIZIUNEA	10
1.2. MISIUNEA	10
1.3. VALORILE PLANULUI STRATEGIC	10
1.4. OBIECTIVELE PLANULUI STRATEGIC.....	11
2. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII	15
2.1. DATE GENERALE	15
2.2. INFRASTRUCTURA DE UTILITĂȚI PUBLICE.....	20
2.2.1. Alimentarea cu energie electrică, iluminat stradal.....	20
2.2.2. Alimentarea cu apă	20
2.2.3. Canalizare	20
2.2.4. Alimentarea cu gaze naturale	20
2.2.5. Alimentarea cu căldură.....	20
2.2.6. Telecomunicații	21
2.2.7. Rețeaua de drumuri.....	21
2.2.8. Fondul locativ.....	21
2.3. CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ	24
2.4. ECONOMIA LOCALĂ	27
2.5. EDIFICII SOCIALE.....	30
2.5.1. Educație	30
2.5.2. Sănătate, asistență socială.....	31
2.6. MEDIUL AMBIANT	37
3. PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A SATULUI MĂRCĂUȚI, R-NUL DUBĂSARI	41
3.1. ÎNȚIEREA PROCESULUI DE PLANIFICARE STRATEGICĂ	41
3.2. ÎNFIINȚAREA ECHIPEI DE PLANIFICARE	42
4. STABILIREA OBIECTIVELOR PLANULUI STRATEGIC	48
OBIECTIV STRATEGIC 1. IMPLEMENTARE, DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA INFRASTRUCTURII PUBLICE LOCALE.....	48
OBIECTIV STRATEGIC 2. ASIGURAREA CONDIȚIILOR PENTRU CREAREA UNOR ACTIVITĂȚI ECONOMICE RENTABILE, SPORIND NUMĂRUL LOCURILOR DE MUNCĂ.....	49
OBIECTIV STRATEGIC 3. MODERNIZAREA ȘI EFICIENTIZAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE, OPTIMIZAREA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ ÎN SATUL MĂRCĂUȚI, R-NUL DUBĂSARI	50
OBIECTIV STRATEGIC 4. REABILITAREA, MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI DE AGREMENT, PUNEREA ÎN VALOARE A PATRIMONIULUI CULTURAL AL LOCALITĂȚII.....	52
OBIECTIV STRATEGIC 5. PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT, INFORMAREA ȘI IMPLICAREA POPULAȚIEI ÎN VEDEREA UTILIZĂRII RAȚIONALE A RESURSELOR NATURALE.....	53
OBIECTIV STRATEGIC 6. IMPLEMENTAREA ÎN ACTIVITATEA APL A UNUI SISTEM INSTITUȚIONAL MODERN ȘI TRANSPARENT, IMPLICAREA CIVICĂ ÎN DEZVOLTAREA SATULUI ȘI ÎN PROCESUL DECIZIONAL.....	54

5. REALIZAREA PLANULUI STRATEGIC	55
5.1. ETAPE DE IMPLEMENTARE.....	55
5.2. RISCURI ȘI IMPEDIMENTE ÎN PROCESUL DE IMPLEMENTARE, METODE DE PREÎNTÂMPINARE	56
6. MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC	58
6.1. CADRUL INSTITUȚIONAL DE MONITORIZARE.....	58
6.2. RAPORTAREA ȘI INDICATORII DE MONITORIZARE	59
7. PLANUL DE ACȚIUNI, TERMENI ȘI RĂSPUNZĂTORI	66
CONSIDERAȚII GENERALE.....	66
OBIECTIV STRATEGIC 1. IMPLEMENTAREA, DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA INFRASTRUCTURII PUBLICE LOCALE.....	67
OBIECTIV STRATEGIC 2. ASIGURAREA CONDIȚIILOR PENTRU CREAREA UNOR ACTIVITĂȚI ECONOMICE RENTABILE, SPORIND TOTODATĂ NUMĂRUL LOCURILOR DE MUNCĂ ÎN LOCALITATE	69
OBIECTIV STRATEGIC 3. MODERNIZAREA, DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE, OPTIMIZAREA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ ÎN SATUL MĂRCĂUȚI, R-NUL DUBĂSARI.....	71
OBIECTIV STRATEGIC 4. REABILITAREA, MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI DE AGREMENT, PUNEREA ÎN VALOARE A PATRIMONIULUI CULTURAL AL LOCALITĂȚII.....	74
OBIECTIV STRATEGIC 5. PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT, INFORMAREA ȘI IMPLICAREA POPULAȚIEI ÎN VEDEREA UTILIZĂRII RAȚIONALE A RESURSELOR NATURALE.....	76
OBIECTIV STRATEGIC 6. IMPLEMENTAREA ÎN ACTIVITATEA APL A UNUI SISTEM INSTITUȚIONAL MODERN ȘI TRANSPARENT, IMPLICAREA CIVICĂ ÎN DEZVOLTAREA SATULUI ȘI ÎN PROCESUL DECIZIONAL.....	78

Lista tabelelor

Tabelul 1. Obiective strategice.....	27
Tabelul 2. Structura suprafețelor administrative a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari.....	14
Tabelul 3. Lista ONG-urilor din Satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari.....	20
Tabelul 4. Proiecte implementate în s. Mărcăuți, r-nul Dubăsari în anii 2009-2020.....	20
Tabelul 5. Agenți Economici din s. Mărcăuți, r-nul Dubăsari.....	21
Tabelul 6. Lista întreprinzătorilor ce activează pe teritoriul Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari.....	22
Tabelul 7. Activități economice nelicentiate.....	22
Tabelul 8. Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației	23
Tabelul 9. Componența echipei de planificare.....	38

ABREVIERI

APL	Administrația Publică Locală
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AEÎ	Asociația de Economii și Împrumut
AEE	Agenția pentru Eficiență Energetică din RM
BS	Bugetul de Stat
BL	Bugetul Local
BR	Buget Raional
CIPS	Comisia pentru Implementarea Planului Strategic
CMF	Centrul Medicilor de Familie
CS	Centrul de Sănătate
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
IDEP	Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor
ICAS	Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice
EP	Echipa de planificare
GȚ	Gospodărie Țărănească
FEN	Fondul Ecologic Național
FEE	Fondul pentru Eficiență Energetică din Moldova
FISM	Fondul de Investiții Sociale din Moldova
FMF	Federația Moldovenească de Fotbal
FNDR	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională
FRN	Fondul Rutier Național
MEC	Ministerul Economiei și Comerțului din Republica Moldova
MECC	Ministerul Educației Culturii și Cercetării
ONG	Organizații non-guvernamentale
OMF	Oficiul Medicilor de Familie
PPP	Parteneriat Public Privat
RDC	Regiunea de Dezvoltare Centru
RM	Republica Moldova
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SA	Societate pe Acțiuni
SCT	Succes Consulting
UE	Uniunea Europeană

INTRODUCERE

„Un sistem de administrare este funcțional atunci când dezvoltarea socio-economică locală înregistrează reușite și se asigură libertatea și bunăstarea populației.”

Pentru a avea certitudinea că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor externe s-a impus elaborarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Mărcăuți, R-nul Dubăsari pentru perioada 2023-2027.

Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari (în continuare Plan Strategic) pentru perioada 2023-2027, cuprinde un orizont de planificare de 5 ani și este realizat cu suportul Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP). Planul Strategic urmărește o dezvoltare durabilă prin valorificarea potențialului local și se înscrie în cadrul normativ existent la nivel local și municipal.

Scopul Planului strategic – îmbunătățirea condițiilor social-economice de trai a populației Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari, realizarea balanței aspectelor economice, sociale, ecologice și culturale în dezvoltarea Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari, ca bază a ridicării calității vieții și asigurării dezvoltării ascendente durabile a comunității pentru o perioadă îndelungată.

Realizarea acestor obiective va aduce la:

1. Reducerea decalajului între oraș și sat, referitor la nivelul de asigurare cu obiecte de infrastructură, crearea condițiilor pentru ridicarea caracterului prestigios de domiciliere în mediul rural și contribuire la soluționarea problemelor de stat în domeniul politicii de migrație.
2. Stoparea exodului și reîntoarcerea forței de muncă calificate prin lărgirea pieței de muncă în sat și crearea condițiilor pentru diversificarea economiei rurale, crearea parcurilor industriale și agroindustriale, care pot să asigure populației rurale un nivel mai înalt de consum și participare la procesul investițional pe contul veniturilor proprii.
4. Asigurarea accesibilității și acordarea asistenței medicale la un standard calitativ nou, promovarea modului sănătos de viață.
5. Crearea condițiilor pentru dezvoltarea armonioasă a tineretului, familiei și copilului.
7. Valorificarea potențialului turistic rural.
8. Managementul efectiv al resurselor naturale și al deșeurilor.

Elaborarea și implementarea unui plan strategic de dezvoltare socio-economică a localității este condiționat de mai mulți factori. Republica Moldova riscă să între într-o fază de instabilitate și stagnare economică dacă nu vor fi întreprinse acțiuni ce ar ridica standardele de dezvoltare umană. Pentru stoparea fenomenului de migrație a forței de muncă și ridicarea standardelor de dezvoltare umană în mediul rural, se propune spre realizare proiecte conceptuale bazate pe viziuni noi despre dezvoltarea satului, în contextul viitoarei aderări la Uniunea Europeană.

Prezentul document este realizat la solicitarea reprezentanților administrației locale din Satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari și reflectă atitudinea Echipei de Planificare, a locuitorilor Satului și a APL cu privire la prioritatea de dezvoltare a Satului pe următorii 5 ani. Astfel, în ceea ce privește cercetarea calitativă, operatorii au utilizat interviuri în profunzime, iar cercetarea cantitativă a fost realizată prin utilizarea anchetelor. Instrumentul de colectare a datelor este chestionarul aplicat cetățenilor satului

Mărcăuți, r-nul Dubăsari. În timpul elaborării planului strategic al comunității s-a pornit de la necesitățile locale, care au fost împărțite pe domenii de interes cu scopul delimitării domeniilor de cuprindere a strategiei care mai apoi să fie integrate în strategiile de dezvoltare a Raionului Dubăsari.

Strategia este un instrument de planificare a obiectivelor care reflectă nevoile actuale ale comunității și atingerea acestora în viitor.

Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari reprezintă instrumentul de lucru al administrației publice locale și este agreat de întreaga comunitate locală. Prin acest mijloc se vor evita abaterile datorate urgențelor, avantajelor și dezavantajelor ce pot interveni în anumite momente. În aceste condiții, toți factorii interesați de progresul economico-social al Satului vor beneficia de acest ghid de prezentare a tuturor obiectivelor de dezvoltare, prin care se indică atât direcțiile de dezvoltare specifice, cât și acțiunile punctuale ce se vor constitui ca viitoare proiecte ale administrației publice locale.

Utilizarea instrumentelor de consultare a comunității locale a determinat adaptarea tuturor propunerilor de acțiuni pentru ca într-un final planul strategic de dezvoltare socio-economică să fie în consens cu aspirațiile locuitorilor Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari. Importanța acestui aspect este dată atât de certitudinea implicării viitoare a comunității în implementarea planului strategic de dezvoltare locală, cât și de posibilitatea asumării depline și conștiente a acesteia.

Metodologic, prezentul plan strategic are la bază și se fundamentează pe următoarele instrumente și proceduri de lucru:

- *analiza de conținut*
- *analiza de date statistice din surse organizate și realizate de EP*
- *interviuri în profunzime cu factori decizionali și de opinie din structura domeniilor cheie analizate*
- *analiza SWOT.*

În baza rezultatelor obținute și prin analiza tendințelor de dezvoltare au fost elaborate recomandările pentru dezvoltare socio-economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari pentru următorii 5 ani: obiective – programe - acțiuni/proiecte.

Pentru a putea participa la realizarea obiectivelor cuprinse în Planul Strategic de dezvoltare socio-economică, Primăria Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari își va desfășura activitatea în următoarele direcții:

- *dezvoltarea mediului economic și competitiv, beneficiind de o infrastructură modernă*
- *modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, medical, cultural, protecție socială în Satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari.*
- *sat curat, cu un Management rațional al resurselor naturale disponibile*
- *promovarea și implementarea în activitatea APL a principiilor bune guvernări și implicarea publicului în procesul de luare a deciziilor*

Condiții de implementare a planului strategic:

- acordul și susținerea planului de către cetățenii Satului
- susținerea din partea sectorului privat a direcțiilor strategice de dezvoltare a Satului
- informarea permanentă a cetățenilor privind progresul implementării planului.

Responsabili de implementarea planului de acțiuni de dezvoltare strategică este Primăria și Consiliul Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari, precum și instituțiile administrative locale de profil (educație, sănătate, etc.). Planul de acțiune - ca instrument de planificare și implementare – conține un set de politici sectoriale pe domenii de activitate ce se aplică într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate în planul strategic de dezvoltare socio-economică a localității. Periodic, Planul de acțiune necesită a fi revizuit ținându-se cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel municipal și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

Planul strategic este corelat cu cele mai importante documente strategice naționale, sectoriale și regionale:

- Strategia Națională de Dezvoltare Moldova 2030;
- Strategia Națională de Dezvoltare Regională ;
- Strategia Sectorială de Dezvoltare pentru anii 2020 – 2025 „Educația – 2025”;
- Strategia de Dezvoltare a Sistemului de Sănătate;
- Strategia de Alimentare cu Apă și Sanitație a Republicii Moldova;
- Strategia de Gestionare a Deșeurilor în Republica Moldova;
- Strategia de dezvoltare a turismului "Turism 2025";
- Strategia de Dezvoltare Reginală Centru;
- Programul regional sectorial în domeniul alimentării cu apă și canalizare din Regiunea de dezvoltare Centru;
- Programul regional sectorial în domeniul Managementului deșeurilor solide din Regiunea de dezvoltare centru;
- Programul regional sectorial în domeniul drumurilor regionale și locale din Regiunea de dezvoltare Centru;
- Strategia de Dezvoltare SocioEconomică a Raionului Dubăsari

1. CADRUL GENERAL AL PLANULUI STRATEGIC

1.1. Viziunea

„CREȘTEREA BUNĂSTĂRII POPULAȚIEI ÎN BAZA DEZVOLTĂRII STABILE A ECONOMIEI LOCALE, STIMULĂRII INIȚIATIVEI PRIVATE, SUSȚINERII MICULUI BUSINESS, PRIN PROMOVAREA LA TOATE NUVELELE A UNUI MANAGEMENT PERFORMANT, UTILIZAREA EFICIENTĂ A RESURSELOR LOCALE, INIȚIEREA, MENȚINEREA ȘI MULTIPLICAREA AVANTAJELOR CONCURRENTIALE ÎN TOATE ACTIVITĂȚILE”.

Viziunea strategiei de dezvoltare a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari reprezintă sinteza misiunii, valorilor, obiectivelor strategice, specifice și a acțiunilor necesare pentru implementare în următorii cinci ani.

Rezultatul final al eforturilor comunității trebuie să se concretizeze în dezvoltarea unui mediu atractiv de afaceri, buna utilizare și gestionare a resurselor, protecția mediului și dezvoltarea durabilă. În plan social crearea condițiilor pentru dezvoltare eficientă a infrastructurii, adaptată cerințelor populației, sprijinirea categoriilor sociale defavorizate.

Administrația publică locală trebuie să asigure transparența, consultarea și colaborarea cu antreprenoriatul, societatea civilă.

1.2. Misiunea

Pentru realizarea Viziunii strategice a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari, misiunea comunității și a autorităților publice locale este:

“DEZVOLTAREA DURABILĂ A SATULUI MĂRCĂUȚI, R-NUL DUBĂSARI, ÎN SCOPUL CREȘTERII CALITĂȚII VIEȚII PRIN CREAREA UNUI MEDIU ECONOMIC ȘI SOCIAL PROSPER, SĂNĂTOS ȘI PARTICIPATIV, CAPABIL SĂ ASIGURE BUNĂSTAREA CETĂȚENILOR.”

1.3. Valorile Planului Strategic

Realizarea viziunii și misiunii va fi asigurată de acceptarea de către fiecare cetățean al Satului a unui sistem de valori care vor deveni norme de conduită și atitudine general acceptate în următorii cinci ani. Acest sistem este compus din următoarele valori:

Professionalism. Această valoare se va manifesta prin competență, rapiditate și calitate în soluționarea problemelor stringente ale comunității.

Responsabilitate. Este valoarea care va asigura dezvoltarea în toate domeniile, care va fi asigurată prin asumarea de către responsabilii de implementare a obligațiilor de a efectua acțiunile până la sfârșit cu asumarea răspunderii pentru consecințe.

Transparență. Activitatea în privința implementării strategiei de dezvoltare se va desfășura fiind permanent îndreptată spre maximizarea căilor și posibilităților de informare reciprocă a factorilor de decizie și a cetățenilor pentru asigurarea clarității și înțelegerii procesului în derulare.

Activism. Această valoare este cheia succesului misiunii și trebuie să se manifeste prin simțul răspunderii în îndeplinirea obligațiilor asumate și prin perseverența la toate etapele realizării planului de acțiune.

Competență. Această valoare se va manifesta prin implicarea în rezolvarea problemelor Satului a unor persoane care dispun de cunoștințele și abilitățile necesare, investiți cu exercitarea acestor atribuții și responsabili pentru acțiunile lor.

Cooperare. Strategia de dezvoltare va fi implementată doar lucrând împreună și în interes reciproc încercând să diminuăm divergențele la maxim.

Consultare. Orice acțiune cu impact asupra unei mari părți a Satului va fi discutată cu întreaga comunitate și implementată cu acordul majorității.

Respect reciproc. Atitudine de stimă reciprocă atât în relațiile de serviciu, oficiale, cât și cele cotidiene.

Toleranță. Capacitatea de a te abține în situații critice, în interesul cauzei, a majorității.

Patriotism (local, național). Sentiment de dragoste și devotament față de patrie și de popor, față de locul de baștină, precum și promovarea tradițiilor și valorilor în timp și spațiu.

Meritocrație. Capacitatea de autoanaliză a activității ce se manifestă prin promovarea factorilor de decizie, în funcție de competență, profesionalism și omenie.

Onestitate. Toate părțile implicate în procesul implementării planului strategic vor da dovadă de onestitate pentru a realiza o conlucrare sinceră în vederea realizării cu succes a Planului Strategic.

1.4. Obiectivele Planului Strategic

În cazul strategiilor pe termen lung trebuie să se ia în considerare cu foarte mare atenție viitoarele rezultate. Trebuie luat în calcul și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Obiectivele de dezvoltare ale Satului Mărcăuți se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare a localității, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare.

Durabilitate. Condiții mai bune de trai pentru toți locuitorii Satului dar în special pentru persoanele defavorizate, precum și un minim de condiții necesare pentru un trai decent, sănătatea și bunăstarea tuturor;

Competitivitate. Permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național și chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;

Sprijin financiar. Să poată facilita accesul la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare;

O buna administrare. Reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.

Obiectivele strategice constituie produsul final rezultat din contopirea celor trei factori ai procesului de planificare strategică pe termen lung la nivel local: Economia, Societatea, Mediul. Pentru realizarea viziunii strategice activitățile tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate spre atingerea a 6 obiective strategice:

- I. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii de utilități publice de calitate;
- II. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate;
- III. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari;
- IV. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității;
- V. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale;
- VI. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern, transparent și implicarea localnicilor în procesul de luare a deciziilor;

Obiectivele de dezvoltare ale Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare ale Satului, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare a funcționarilor din APL.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare socio-economică durabilă va lua în considerare următoarele criterii:

- coeziunea și solidaritatea cetățenilor
- puterea Satului
- dezvoltarea durabilă
- obiective de calitate globale locale – integrare

Pentru fiecare dintre acestea în domeniile de acțiune stabilite se formulează câte un obiectiv strategic (proces), astfel:

Tabelul 1. Obiective strategice

Criterii / Planuri	<u>Social</u>	<u>Economic</u>	<u>Urbanism</u>	<u>Mediul înconjurător</u>	<u>Infrastructura</u>
	Plan social	Plan economic	Plan Urbanism	Plan de mediu	Plan infrastructura
Coeziunea / solidaritatea Cetățenilor	Creșterea coeziunii sociale a cetățenilor Acces la informație	Creșterea numărului de locuri de muncă	Politici ale teritoriului în favoarea cetățenilor	Creșterea coeziunii ecologice a cetățenilor	Asigurarea satisfacerii nevoilor de confort și civilizație
Puterea localității	Creșterea puterii sociale a Satului	Creșterea puterii economice a Satului	Valoare ridicată a Satului	Echilibru între activități antropice și poluare	Nivel ridicat de civilizație
Dezvoltarea Durabila	Minime probleme sociale	Minime probleme economice	Valorificarea teritoriului ca resursă	Minime probleme de mediu	Optimizarea raportului nevoi / resurse
Obiective CADRU-CALITATIV	Aliniere la standarde sociale europene	Aliniere la standarde economice europene	Aliniere la standarde europene de urbanism	Aliniere la principii, standarde de mediu europene	Aliniere la standarde europene de civilizație

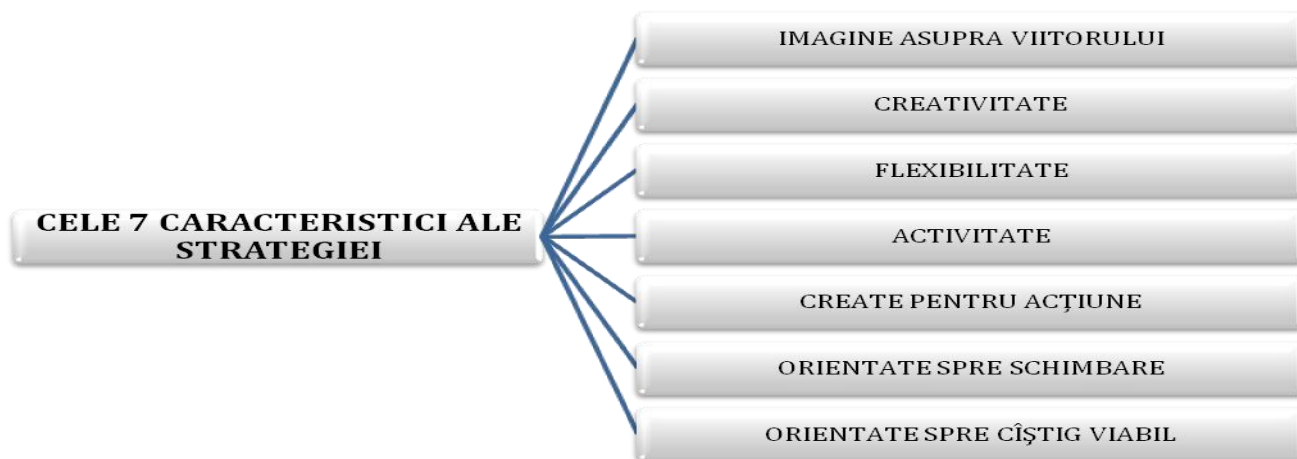
Capacitatea strategiei și a planurilor de acțiune de a răspunde nevoilor actuale, utilizând eficient resursele existente și adaptându-se viziunii generațiilor tinere reprezintă, de asemenea, un criteriu fundamental de realizare a obiectivelor majore descrise în acest capitol.

Pentru fiecare domeniu planificarea strategică se face pe 3 niveluri:

- nivel strategic - pe termen lung
- nivel tactic - pe termen mediu
- nivel de proiecte - pe termen scurt, eșalonat

În acest fel se acoperă complet aria de dezvoltare strategică a Satului Mărcăuți pentru perioada 2023 – 2027.

Strategia de dezvoltare durabilă are cel puțin șapte trăsături caracteristice care se recomandă managerilor locali responsabili de acest domeniu.

Principalele obiective ale dezvoltării durabile ale Satului Mărcăuți constau în:

- dezvoltarea infrastructurii de bază a localității;
- protecția mediului;
- întărirea coeziunii sociale și reducerea sărăciei;
- regenerare rurală.

Redactarea strategiei pornește de la următoarele premise:

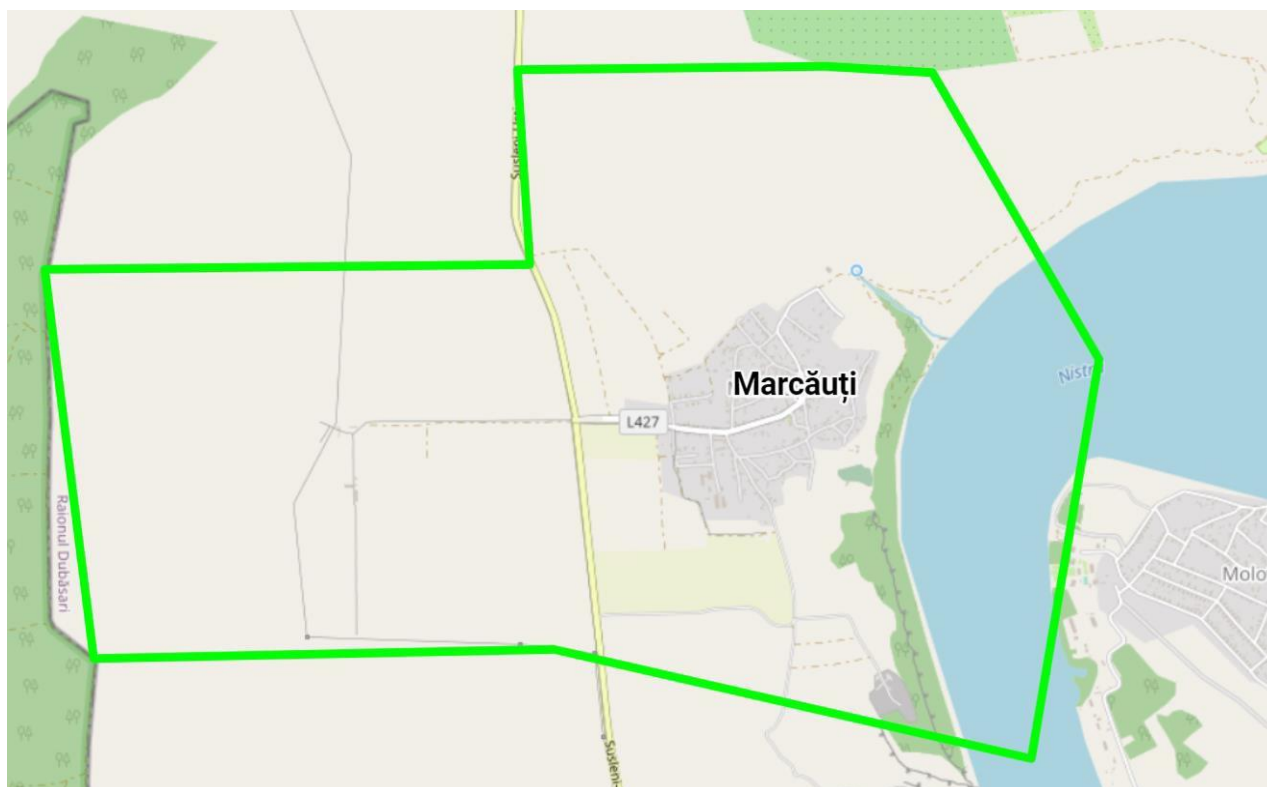
- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației Satului;
- ridicarea standardului calitativ al aspectului Satului, al construcțiilor, serviciilor și al imaginii în general;
- oferirea de oportunități pentru intervenția sectorului privat în proiectele Satului, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;
- adaptarea la inevitabilele schimbări care au loc în sat.

2. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII

2.1. Date generale

Mărcăuți este un sat din raionul Dubăsari cu o suprafață de circa 9.910 km². Localitatea are o suprafață de 1.54 kilometri pătrați fiind situat la latitudinea 47.3557 grade, longitudinea 29.0574 grade și altitudinea de 159 metri față de nivelul mării.

Distanța directă pînă în or. Dubăsari este de 23 km. Distanța directă pînă în or. Chișinău este de 73 km. Se învecinează (într-o rază de pînă la 7 km) cu satele: Molovata, Molovata Nouă, Holercani, Oxentea și Cocieri din raionul Dubăsari, Țîbuleuca și Roghi din municipiul Tiraspol.

Harta s. Mărcăuți

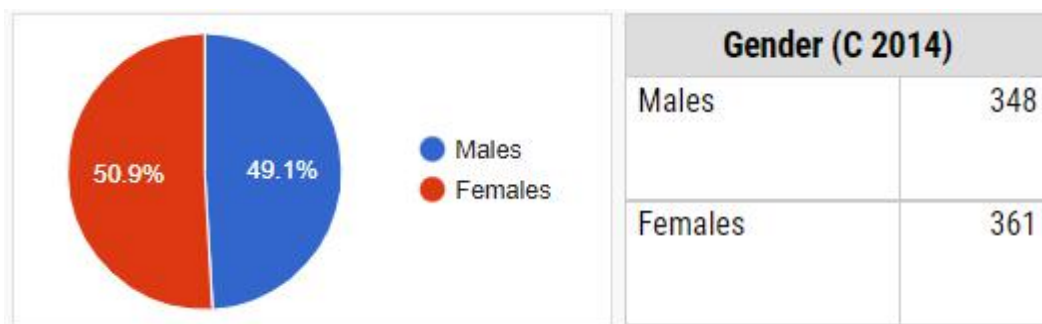
Activitatea de bază a sătenilor este agricultura. Localitatea dispune de o moară, o oloiniță, magazine și baruri, o carieră de extragere a nisipului.

Populația beneficiază de serviciile oficiului poștal, casei de cultură, OMF Mărcăuți, Bibliotecii Publice. În sat activează o biserică, gimnaziul și grădinița.

Sătenii sunt vorbitori de limba română, majoritatea fiind ortodoksi.

Satul este alimentat cu apă, dispune de sistem de canalizare, drumurile centrale și câteva dintre cele secundare sunt asfaltate, iar majoritatea străzilor sunt iluminate.

Populația. Conform recensământului din anul 2014 populația la nivelul satului Mărcăuți este de 709 locuitori, dintre care (348) 49,1% - bărbați și (361) 50,9% - femei.

În satul Mărcăuți sunt înregistrate 248 de gospodării casnice, iar mărimea medie a unei gospodării este de 2,12 persoane.

Compoziția etnică a populației satului este predominantă de moldoveni/ români, care constituie peste 98% din populație.

Potențialul uman. Circa 70 de persoane sunt plecate în străinătate mai mult de 1 an și încă peste 55 persoane sunt plecate temporar. Astfel, populația absentă din sat este de circa 20% din numărul total al locuitorilor Satului. Din totalul populației 524 persoane sunt în vârstă aptă de muncă (cca. 73,9 %). Dintre acestea 45 persoane sunt angajate la muncă pe teritoriul satului, și încă 60 în afară, iar 10 persoane sunt înregistrate la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă. Pe lângă locurile de muncă disponibile localnicilor în cadrul Satului, o parte a populației se deplasează la munci în or. Rezina sau Chișinău. În concluzie constatăm o rată destul de joasă a angajării persoanelor active în câmpul muncii, ceea ce se răsfârge asupra veniturilor populației Satului per ansamblu și nu contribuie la dezvoltarea durabilă a localității.

Conform datelor statistice copiii de vârstă 0-16 ani constituie 16,1% (114) din numărul total al populației, iar populația în vârstă pensionării (peste 62 ani - bărbați și peste 57 ani - femei) - 10% (71 persoane).

În sat sunt 251 familii, dintre care 3 au fost înregistrate în ultimul an.

Tendința la capitolul demografic în Satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari este preponderent negativă. Astfel, în ultimul an au fost înregistrați 8 de nou-născuți și 10 de decese.

Repere istorice. Satul Mărcăuți a fost menționat documentar în secolul al XIX-lea. Astfel, la 8 noiembrie 1816, arhimandritul Chiril, starețul mănăstirii Curchi, sfințește biserica localității, înălțată cu cheltuiala lui Toma, proprietarul satului.

Localitatea Marcauti, în diferite perioade de timp s-a aflat sub jurisdicția raionului Criuleni și a raionului Dubasari. În perioada sovietică satul Mărcăuți avea denumirea chirilică - Маркауцы. De acea la multe persoane în adeverințele de naștere, în certificatele de învățământ, în certificatele de căsătorie și alte documente probabil va fi menționat «село Маркауцы Дубоссарского р-на» sau «село Маркауцы Криулянского р-на».

În sec. VI-XI pe aceste locuri se întâlneau Tiverții și Ulicii, subordonați rușilor scandinavi. Din alte surse bibliografice aceștia erau locuitori românofoni de pe anticul râu Tyras. Ca dovadă a prezenței acestor triburi în apropierea satului Mărcăuți au fost descoperite rămășițe ale unei cetăți. Mai târziu în sec. XI - XIV pe aceste pământuri s-au stabilit Torcii, exodul acestora din cnezatul Galiției fiind atestat de istorici, la fel ca și prezența mai târzie a tataro - mongolilor și a Hoardelor de aur. În aceeași zonă au fost atestate și schituri timpurii ale călugărilor din zona Nistrului de Jos, reprezentate de partea veche a mănăstirii Țâpova, complexul rupestru din Butuceni și schitul Mărcăuți. Un deosebit interes îl prezintă schitul (grota și peștera) între s. Holercani și Marcauți - la 1-2 km sud de sat. (vezi «Un schit rupestru necunoscut - Holercani-Marcauți» // Sud-Est, 1997, 4/30, c. 86-89.). În timpul ploilor puternice grota se umple cu ape pluviale, care se scurg în apropiere de schit sub formă de cascadă de 20 m înălțime. În apropiere de schit a fost descoperit și mormântul sihastrului, care datează (conform datelor Laboratorului Institutului de Geochimie a mediului a Academiei Naționale din Kiev) cu anii 1390-1440.

Suprafața administrativă, fondul funciar. Suprafața totală a teritoriului Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari, constituie cca. 952,03 ha, dintre care suprafața terenurilor cu destinație agricolă constituie circa 67,5%, din total (cca. 642,1379 ha), dintre care 556,8544 ha sunt terenuri arabile.

Suprafața destinată industriei și transportului ocupă o parte destul de restrânsă comparativ cu alte localități din zona 6,0499ha (doar circa 0,6%). Nemijlocit terenul localității se întinde pe o suprafață de cca. 76,9339 ha (12 %) (detalii în tabelul de mai jos).

Tabelul 2. Structura suprafețelor administrative a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari

Nº	Categoriile de terenuri	La 01.01.2020 (ha)
I.	Teren cu destinație agricolă, inclusiv	749,4362
	<i>Teren arabil</i>	<i>591,02</i>
	<i>Plantații multianuale</i>	<i>81,90</i>
II.	Teren al localității	76,9339
III.	Teren destinat industriei și transportului	6,0499
IV.	Terenul fondului silvic, inclusiv	0
	<i>Gospodăria silvică Dubăsari</i>	
	<i>Primăria</i>	<i>0</i>
V.	Terenul fondului apelor, inclusiv	119,61
	<i>râul Nistru</i>	<i>119,61</i>
	<i>Primăria</i>	<i>0</i>
VI.	Terenul fondului de rezervă	0
	<i>Dezvoltarea socială (5%)</i>	<i>0</i>
	<i>Uz comun (inclusiv pășuni)</i>	<i>0</i>
	Total terenuri	952,03

Sursa: Primăria Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari

Structura fondului funciar al Satului Mărcăuți permite practicarea intensă a cultivării cerealelor, soei, rapiței, porumbului ș.a.

Pe teritoriul satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari, activează un producător agricol mare SRL "Prana-Prim", care gestionează circa 4,8369 ha de terenuri arabile proprii și SRL "Agrodacgrup", care arendează 280,9426 ha. În s.Mărcăuți mai activează o Gospodărie țărănească și 4 agenți economici.

Cotă funciară per persoană în sat este de 1,15 ha.

Se constată o fragmentare în continuare a terenurilor agricole, moment negativ pentru dezvoltarea în continuare a agriculturii în teritoriu și aplicarea tehnicilor/tehnologiilor agricole moderne. Consolidarea terenurilor ar permite implementarea sistemelor de irigații la suprafețe mari de teren agricol.

Infrastructură. Satul Mărcăuți este traversat de drumul regional G68 (R20 - Orhei - Susleni – Ustia - Criuleni), care asigură legătura cu centrele raionale Criuleni și Orhei și cu mun. Chișinău, și drumul local L457, care asigură legătura cu s.Mărcăuți cu drumul G68. Așezarea geografică, existența unei infrastructuri rutiere favorabile, deschide premise de dezvoltare economică a Satului, în deosebi prin dezvoltarea activităților agricole. Un loc aparte îi revine sectorului turistic, tocmai prin infrastructura rutieră bine dezvoltată.

Localitatea este aprovizionată cu apeduct, canalizare, rețea de gaze naturale. De asemenea, localitatea beneficiază de servicii calitative și rețele moderne de telecomunicații, internet, energie electrică.

Cadru natural. Relieful satului este destul de accidentat, predominant de altitudini înalte (50 - 150 m), altitudinea medie este de 215 metri față de nivelul mării, cu o bonitate a solurilor (64p%) sub nivelul mediu național.

Pe teritoriul satului există terenuri afectate de alunecări de teren. Relieful satului este prielnic pentru cultivarea porumbului, soei, rapiței și a culturilor cerealiere.

Resursele acvatice sunt prezentate de bazinul hidrografic a râului Nistru, un iaz, câteva pâraiașe cu cascade. Importante surse acvatice sunt izvoarele și fântânile alimentate de apele subterane.

2.2. Infrastructura de utilități publice

2.2.1. Alimentarea cu energie electrică, iluminat stradal

Pe raza Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari există rețea de linii electrice aeriene de tensiune medie și joasă. Satul este asigurat cu energie electrică de către întreprinderea S.A. „PremierEnergy”. Starea liniilor de distribuție este bună. Rețelele electrice au fost renovate în ultimii ani.

În prezent Satul dispune de iluminat stradal pe întreg teritoriul satului. Pentru iluminat se utilizează 97 felinare de tip LED, tehnologie cu consum scăzut de energie electrică. În prezent se indentifică surse financiare pentru extinderea și renovarea iluminatului stradal pe teritoriul întregii localități.

2.2.2. Alimentarea cu apă

În prezent în Satul Mărcăuți este implementat un sistem centralizat de alimentare cu apă a caselor de locuit și a edificiilor social-administrative.

La momentul actual peste 220 dintre gospodăriile satului Mărcăuți, sunt conectate la rețeaua centralizată de apeduct cu o lungime totală de peste 5 km. Rețelele sunt în stare bună. Sursa principală a apei potabile este unica fântână arteziană din sat.

O sursă suplimentară de aprovizionare cu apă potabilă o constituie fântânile de tip mină. În localitate sunt puse în exploatare 48 fântâni de tip mină, ale căror apă este utilizată de către localnici pentru necesitățile casnice de zi cu zi. Există un risc real și continuu ca în unele zone ale localității calitatea apei din fântâni să fie nesatisfăcătoare. În acest caz, este necesară efectuarea unei analize a calității apei, cu o marcare ulterioară a fântânilor.

Satul nu dispune de sisteme de irigare.

2.2.3. Canalizare

Satul Mărcăuți dispune și de un sistem centralizat de canalizare, care asigura evacuarea apelor uzate din 50 de locuințe și obiectivele economice și social-administrative. Lungimea rețelei este de peste 4km.

Una din prioritățile de bază pentru perioada următoare este extinderea sistemului de canalizare și conectarea consumatorilor casnici, precum și conectarea tuturor edificiilor de stat.

Accesul cetățenilor la apă și canalizare reprezintă una dintre principalele priorități ale APL Mărcăuți.

2.2.4. Alimentarea cu gaze naturale

Sistemul de alimentare cu gaze naturale din Satul Mărcăuți este în fază de extindere. La moment sunt realizate lucrările de construcție și montaj a gazoductelor de presiune medie și joasă, la care sunt conectate peste 145 gospodării casnice și unele instituții publice.

În pofida numeroaselor eforturi de asigurare a locuitorilor cu gaze naturale necesar uzului casnic, gospodării realizează prepararea hranei la aragazuri aprovizionate din butelii de gaz lichefiat /electrice, precum și la cuptoare/sobe cu lemne/cărbune.

2.2.5. Alimentarea cu căldură

În edificiile sociale și marea majoritate a gospodăriilor Satului Mărcăuți, își asigură căldura în sezonul rece pe baza cazanelor autonome pe bază de gaz sau pe bază de lemne și/sau cărbune, instalațiilor termice improvizate.

Există suficiente premise de a implementa în majoritatea edificiilor social-administrative cazane autonome pe bază de biomasă, care furnizează agent termic la un preț mult mai jos comparativ cu utilizarea gazului natural. Premisele respective sunt legate de existența în regiune a agenților economici producători de brichete/peleți la prețuri rezonabile, precum și abundența în regiune a materiei prime pentru producerea biomasei.

Ca alternativă de economisire a resurselor financiare pentru resursele energetice este utilizarea energiei solare. Una dintre soluții ar fi utilizarea panourilor solare pentru apă caldă la instituțiile de învățământ din localitate.

2.2.6. Telecomunicații

În Satul Mărcăuți telefonie fixă este asigurată de către operatorul național – SA Moldtelecom. De telefonie fixă beneficiază 230 de gospodării casnice.

În raza satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari, acoperirea cu telefonie mobilă este bună. Localitatea se află în aria de acoperire a operatorilor de telefonie mobilă Orange, Moldcell și Unite. Locuitorii satului au acces la televiziunea prin cablu (170) și Internet. Lipsește fibra optică.

2.2.7. Rețeaua de drumuri

Satul Mărcăuți este traversat de drumul regional G68 (R20 - Orhei - Susleni – Ustia - Criuleni), care asigură legătura cu centrele raionale Criuleni și Orhei și cu mun. Chișinău, și drumul local L457, care asigură legătura cu s.Mărcăuți cu drumul G68.

Deplasarea populației satului spre centrul raional este asigurată de 5 de rute zilnice, iar spre capitală de către o rută zilnică și de transportul de tranzit. Astfel nu există probleme legate de transportarea populației. Satul dispune de stație auto amenajată.

Rețeaua de drumuri a satului Mărcăuți se extinde pe o lungime totală de cca.3,8 km dintre care 2 km sunt construite în variantă albă, iar 1,3 km sunt asfaltați și restul drumurilor sunt drumuri de țară. Drumurile din localitate sunt în stare satisfăcătoare, deși necesită reparații curente. Este necesară și repararea și amenajarea a noi porțiuni de trotuare, în deosebi ale celor din centrul satului.

O infrastructură rutieră adecvată este imperativă pentru dezvoltarea economică a satului și pentru atragerea turiștilor în zonă.

Pentru următorii ani se propunea construcția și renovarea unor noi tronsoane de drumuri, ce va contribui la crearea unor comunități durabile, sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri în regiune și crearea locurilor de muncă; îmbunătățirea infrastructurii de acces prin asigurarea unei infrastructuri de transport.

2.2.8. Fondul locativ

Populația s.Mărcăuți număra 744 de persoane. Actualmente, satul Mărcăuți dispune de 351 locuințe individuale particulare. Fondul locativ al Satului se ridică la 16176 m². Densitatea populației este de 55,38 locuitori/km².

La moment în satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari, sunt înregistrate 328 familii, iar pe parcursul ultimului an au fost înregistrate 4 căsătorii și 8 nou-născuți.

Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Instituții sociale funcționale • Existența rețelelor de electricitate funcționale în regim econom, precum și asigurarea cu agent termic a edificiilor social-culturale • Asigurarea cu iluminat stradal • Existența rețelelor de cablu TV și internet în localitate (lipsește fibra optică) • Racordarea la rețeaua de apeduct • Existența rețelelor de distribuție a gazelor • Existența drumurilor regionale G49 care asigură conexiunea cu centrul raional • Rețea de drumuri locale reabilitate și modernizate/ restul fiind în curs de execuție 	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii sociale • Starea precară a unor porțiuni de drum în unele regiuni din sat • Lipsa mijloacelor de transport adecvate și a căilor speciale de acces pentru persoanele cu handicap, în instituțiile social-cultural
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Atragerea investițiilor externe • Existența unor programe cu finanțare nerambursabilă pentru reabilitarea termică • Renovarea drumurilor locale și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale • Extinderea rețelelor de utilități publice în tot satul • Ridicarea nivelului de trai al populației prin aducerea la un nou nivel a calității întregii infrastructuri sociale • Identificarea posibilităților de conectare a tuturor consumatorilor casnici la sistemul de apeduct și canalizare 	<ul style="list-style-type: none"> • Cadrul legislativ instabil • Costuri ridicate pentru conformarea la standardele europene de calitate • Incapacitatea financiară a locuitorilor satului de a acoperi desinvestător costurile de racordare la rețelele de apeduct, gazificare ș.a.

2.3. Capacitatea instituțională

Primăria satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari dispune de propriul sediu – clădire tipică. Starea tehnică a clădirii este bună. Sediul este conectat la electricitate și telecomunicații, fiind conectată la toate utilitățile publice. Încălzirea clădirii Primăriei este asigurată la moment prin sistemul autonom de încălzire pe bază de gaze naturale.

Aparatul primăriei poate fi calificat drept competent cu o bogată experiență în domeniu. Din componența aparatul primăriei fac parte: primarul, secretarul consiliului local, inginerul cadastral, un contabil, percepător fiscal, 1 asistent social și polițistul de sector. Toți specialiștii dispun de un stagiu de muncă de minim 1 an. Consiliul primăriei este alcătuit din 9 consilieri. Activitatea aparatului Primăriei este foarte bine concepută. Regulat se petrec ședințe de lucru ale aparatului Primăriei, unde se discută despre toate problemele Satului și se precaută soluțiile de a le rezolva.

Satul Mărcăuți este deschis către public, este prezentat activ în cadrul trusturilor media, posturilor de televiziune, radiou, presă, fapt ce sporește notorietatea comunității locale.

În condițiile actuale când se necesită, în mod prioritar, atragerea surselor financiare externe pentru demararea proiectelor de importanță majoră pentru sat, funcționarii primăriei/consilierii urmează a fi instruiți în domeniul atragerii fondurilor externe/investițiilor, managementului proiectelor. Primăria împreună cu consiliul local și agenții economici din teritoriu depun eforturi pentru a atrage mai multe investiții din exterior.

Securitatea cetățenilor în cadrul satului este asigurată de șeful de sector al sectorului de poliție (Mărcăuți) al inspectoratului de poliție Dubăsari. Sediul poliției locale se află în incinta Primăriei. Starea criminogenă în cadrul Satului Mărcăuți este bună.

În satul Mărcăuți este amplasat Oficiul Poștal. Starea oficiului este bună. Oficiu poștal oferă o gamă variată de servicii.

Satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari nu dispune de surse media proprii. Populația Satului preponderent se informează de pe panourile informative instalate în incinta și în fața primăriei, precum și în locuri special amenajate din perimetrul Satului. Cetățenii mai sunt informați prin intermediul presei republicane, TV, posturile de radio regionale și republicane, anunțuri și avize informative. Satul Mărcăuți are o pagină oficială <https://primariamarcauti.md>, care conține informații relevante activității Primăriei și vieții satului și pagini pe rețelele de socializare.

Sectorul asociativ: În satul Mărcăuți există organizații obștești, orientate pe susținerea și promovarea activităților economice a populației.

Tabelul 3. Lista organizațiilor obștești de pe teritoriul comunei

Nº	Denumirea ONG-ului	Anul înregistrării	Domeniul de activitate
1			

Pe parcurs se va impune deschiderea unor noi organizații în așa domenii ca: mediu, salubritate, protecție socială și juridică, etc

Portofoliul de proiecte realizate: Pe parcursul anilor 2013 - 2023 în cadrul Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari au fost demarate și finisate în termen mai multe proiecte.

Tabelul 4. Proiecte implementate în s. Mărcăuți, r-nul Dubăsari în anii 2013-2023

Nº	Denumirea proiectului	Valoarea proiectului, lei	Perioada implementării Costul total,	Sursa de finanțare
1	Asfaltarea a 1,3 km de drum central	3750 mii	2018	Buget de stat
2	Asfaltarea 0,4 km drum	1 mlrd	2019	Fond rutier
3	Reparația spațiilor interioare a Consiliului local	0,8 mln	2020	Buget local
4	Reparația drumuri	360 mii	2021	Fond rutier

Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Aparatul primăriei este calificat, cu o bogată experiență în domeniu • Activitatea aparatului Primăriei este bine concepută și organizată, • APL dispune de calculatoare conectate la Internet • Satul are o pagină proprie • Membrii APL dețin abilități și experiență în domeniul dezvoltării proiectelor • Adunările cu localnicii sunt petrecute frecvent, în funcție de necesitate • În viziunea sătenilor, dinamica din ultimii 10 ani este pozitivă în soluționarea problemelor cu care se confruntă localitatea • Localnicii sunt gata să se implice în suportul administrației publice locale în procesul de implementare a proiectelor • Securitatea cetățenilor este asigurată de către sectorul de poliție 	<ul style="list-style-type: none"> • Societatea civilă este insuficient implicată în activitățile de ordin social a localității
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Atragerea investițiilor externe • Implicarea mai activă a tineretului în dezvoltarea Satului • Actualizarea informativă a paginii electronice a satului • Suplinirea paginilor de pe rețelele de socializare cu informații irelevante activității APL • Stabilirea unor contacte durabile și colaborarea cu localități din țările vecine în vederea soluționării unor probleme comune (proiecte, măsuri culturale, schimb de experiență) • Promovarea unei imagini pozitive a Satului • Participarea membrilor APL în cadrul proiectelor internaționale, cursuri de perfecționare • Gestionarea eficientă a bugetului local • Optimizarea activității APL 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa resurselor financiare la nivel local, insuficiente pentru sprijinirea și/sau promovarea unor investiții majore • Instabilitate legislativă • Salarizare nemotivantă a persoanelor cu studii superioare și de specialitate, care activează în domeniul administrării publice; • Lipsa ONG care s-ar implica în soluționarea problemelor Satului

2.4. Economia locală

Economia locală este reprezentată de 7 agenți economici și gospodării țărănești. Conform datelor Biroului de statistică activitățile economice nelicențiate sunt orientate în special pe activități de comerț, cultivarea legumelor și a cerealelor, creșterea animalelor (vezi tabelul de mai jos).

Tabelul 5. Agenți Economici mari din s. Mărcăuți, r-nul Dubăsari

№	Denumirea întreprinderii	Data înregistrării
1.	<u>IM DE GESTIONARE A GOSPODARIEI LOCATIVE COMUNALE MARCAUTI</u>	2009-06-17

Domeniul agricol fiind un domeniu prioritar, în satul Mărcăuți există o Gospodărie țărănească. În ramura agriculturii sunt antrenați și 4 antreprenori. Sectorul agricol este în general caracterizat printr-o rentabilitate scăzută, determinată în primul rând de poziția dominantă a culturilor cu valoare redusă în producția agricolă în detrimentul culturilor cu valoare înaltă. În continuare majoritatea terenurilor sunt acoperite de culturi cu valoare scăzută (cum ar fi cereale, plante oleaginoase și culturi furajere), în timp ce viile și livezile ocupă doar o mică parte din suprafața totală a terenurilor agricole. În satul Mărcăuți se realizează diversificarea producției agricole prin cultivarea legumelor în spații protejate.

Pentru viitor urmează de atras atenția sectoarelor de producere a fructelor, pomușoarelor, nucilor și a mierii. Aceste produse au acces la piețele UE și sunt exportate cu succes nu doar în UE, dar și pe alte piețe.

Sectorul agricol este dominat de producția vegetală, sectorul zootehnic având un rol mai mic în producere. În ultimul deceniu dezvoltarea sectorului zootehnic a fost impulsionată de implementarea unui șir de proiecte investiționale. Sectorul zootehnic se confruntă cu constrângeri provocate de resursele interne, precum și presiuni dure cauzate de importul de produse de import mai ieftine. Furnizarea de furaje locale este limitată din cauza lipsei pășunilor de bună calitate, care este la rândul său, cauzată de condițiile meteorologice nefavorabile și a capacităților limitate de irigare. Pe de altă parte, costurile interne de producție relativ ridicate, productivitatea scăzută și rasele de animale necompetitive reduce izbitor capacitatea produselor animaliere. Numărul animalelor este prezentat în tabelul de mai jos.

Tabelul 8. Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației

Efectiv	Nr. capete
Bovine, capete	31
Porcine, capete	40
Ovine/ caprine, capete	19
Cabaline (cai, măgari, etc.), capete	8
Păsări de toate speciile	1080

Sursa: Primăria Satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari

În general APL Mărcăuți încurajază dezvoltarea micului business prin atragerea de investiții străine.

Structura ramurală a agenților economici este diversificată, fiind încadrată mai mult în activitățile comerciale și agricultură, deși un număr considerabil de persoane merg la muncă în oraș.

Sectorul industrial al Satului este reprezentat printr-o moară, oloiniță, sere ș.a.

Localnicii dispun de servicii precum: Centrul de sănătate, biblioteca, casă de cultură, magazine etc.

Economia locală oferă perspective reale pentru deschiderea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniile comerciale. Garant al succesului este potențialul uman, infrastructura rutieră favorabilă, apropierea de centrul raional și capitală ș.a.

Un compartiment aparte la capitolul perspective revine proiectelor de implementare a parteneriatelor publice private.

Satul Mărcăuți, raionul Dubăsari, cu o populație relativ stabilă, dispune și de un însemnat potențial comercial și turistic, fiind situat în imediata apropiere de centrul raional.

Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Așezarea geografică favorabilă dezvoltării agriculturii • Infrastructura de acces favorabilă pentru dezvoltarea mediului economic • Piața de desfacere apropiată (or. Rezina, Chișinău) • Disponibilitatea resurselor umane • Costul relativ scăzut al forței de muncă • Terenuri agricole cu o bonitate medie a solului, cu potențial existent pentru obținerea de produse agricole ecologice • Terenuri agricole preponderent consolidate • Prezența agenților economici 	<ul style="list-style-type: none"> • Potențialul economic al Satului este slab valorificat în comparație cu posibilitățile de dezvoltare • Slaba valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime din mediul rural • Lipsa specialiștilor calificați; • Resurse financiare la nivel local, insuficiente pentru susținerea /promovarea unor investiții; • Slaba implementare a sistemului de asigurare a calității producției agricole conform normelor europene • Lipsa capitalului străin în economia locală
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Valorificarea potențialului legat de așezarea geografică a Satului • Atragerea investițiilor externe • Stimularea antreprenorilor locali și potențiali (sectorul agricol: frigidere industriale, linii de sortare și ambalare, prestări servicii populației, industria de producere și prelucrătoare) • Stimularea producătorilor locali prin aplicarea tehnicilor și tehnologiilor moderne • Încurajarea și dezvoltarea parteneriatelor de tip public-privat; • Atragerea turiștilor prin deschiderea zonelor de agrement, agropensiuni • Investiții directe în târguri, festivaluri, piețe tradiționale și alte manifestări tradiționale locale • Existența în raion a organizațiilor care oferă consultanță în sfera businessului. 	<ul style="list-style-type: none"> • Insuficientă informare și educare a populației pentru dezvoltarea durabilă a agriculturii, protecția mediului • Nivelul scăzut al veniturilor majorității populației • Capacitatea scăzută de atragere de investiții • Nivelul scăzut de receptivitate a populației locale la programele de finanțare • Autoritățile locale dispun de atribuții și pârghii extrem de reduse pentru susținerea financiară a micului business; • Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă • Scăderea volumului transferurilor făcute de persoanele plecate la muncă peste hotarele țării • Rata ridicată a dobânzii la credite • Instabilitatea cadrului legislativ național • Lipsa subvenționării principalelor ramuri ale economiei din partea statului • Migrarea populației apte de muncă

2.5. Edificii sociale

2.5.1. Educație

Pe teritoriul Satului activează Instituția Publică Gimnaziul din s.Mărcăuți și IET Grădinița de copii din s. Mărcăuți.

Starea tehnică a instituțiilor educaționale este bună, fiind efectuate în ultimii ani lucrări de reparații/renovare. Regimul de lucru în instituția educațională este de 5 zile în săptămână.

Clădirea gimnaziului a fost idificată în 1974-1975, blocul de studii fiind constituit din 2 etaje cu 12 săli de studiu, care pot asigura instruirea a pentru 320 de elevi, pe o suprafață de 1875 metri pătrați. În prezent sunt instruiți doar 80 elevi. În instruirea educațională a elevilor activează un total de 13 cadre didactice și 5 lucrători ai personalului tehnic.

Edificiul Gimnaziului din s. Mărcăuți este electrificat, conectat la apeduct și canalizare, la rețelele de telecomunicații și dispune de cantină și depozit. Agentul termic este furnizat în perioada rece a anului de cazangerie pe bază de gaze naturale.

Pe viitor este necesară reabilitarea sistemului de apeduct și canalizare și amenajarea grupurilor sanitare. Este necesară reparația blocului alimentar și dotarea cu utilajele necesare.

În satul Mărcăuți activează instituția preșcolară Gradinita de copii "Domnița".

Grădinița are o suprafață de 140 m² și este frecventată de 36 de copii la o capacitate de 45 de locuri, de numărul copiilor fiind în scădere. Copiii sunt educați și îngrijiți de 4 educatori și 8 lucrători auxiliari, directorul grădiniței, lucrătorul muzical și sora medicală. Starea tehnică a edificiului este bună, recent fiind renovată. Edificiul este electrificat, conectat la apeduct și canalizare, la rețelele de telecomunicații și dispune de pavilioane de joacă, cantină și depozit. Agentul termic este furnizat în perioada rece a anului de cazangerie pe bază de gaze naturale.

Deși starea edificiului este satisfăcătoare este necesară termoizolarea și reabilitarea fatadei, și construcția unei anexe.

Pentru a asigura un învățământ modern este nevoie de perfecționarea continuă a cadrelor didactice înnoirea continuă a materialelor didactice, procurarea unor noi seturi de jucării și accesorii auxiliare, și dotarea cu mijloace TICe, modernizarea tehnică a sălilor de studii, precum și dezvoltarea sistemului social de atragere în sat a cadrelor didactice tinere.

2.5.2. Sănătate, asistență socială

Domeniul medical al satului este reprezentat prin OMF din s. Mărcăuți. Instituția medicală dispune de edificiu separat. Clădirea este asigurată cu apeduct și canalizare, încălzirea se realizează cu ajutorul sobei.

Instituția dispune de un nivel scăzut de asigurare cu aparataj și utilaj medical. Asistența medicală în cadrul Satului este asigurată de un medic de familie, un asistent medical și 2 unități de personal de deservire. Principala problemă este lipsa personalului calificat.

La OMF se prestează următoarele servicii: administrarea medicamentelor intramusculare și intravenoase, acordarea serviciilor medicale în caz de urgență. În perspectivă se impune lărgirea spectrului de servicii medicale prestate locuitorilor și recalificarea continuă a personalului medical.

În cadrul Satului își desfășoară activitatea 1 asistent social, care împreună cu lucrătorul social deservește grupele de persoane socialmente vulnerabile, preponderent singuratică, care necesită deservire la domiciliu. Persoanele date prestează servicii specializate persoanelor și familiilor care sunt beneficiari de asistență socială și duc evidența lor. Persoanelor socialmente vulnerabile li se acordă și ajutoare sociale, precum sunt: alocații de șomaj, indemnizații pentru motive de sănătate, compensații pentru perioada de iarnă, indemnizații de îngrijire a copiilor.

Satul nu dispune de un Centru de susținere a familiilor social vulnerabile.

2.5.3. Sport

Potențialul sportiv al satului este valorificat pe măsură. În tmei tânăra generație, iubește și practică sportul, iar competițiile sportive, meciurile de fotbal și volei sunt nelipsite din activitățile localității. În ceea ce privește domeniul sportiv, satul dispune de un stadion cu gazon natural și o sală sportivă la Gimnaziul din sat, aflate în stare satisfacatoare. Pentru următorii ani se planifică diversificarea activităților sportive și petrecerea mai multor competiții locale și naționale.

Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • În sat activează Gimnaziul și Grădinița de copii • Instituțiile de învățământ au fost modernizate și sunt asigurate cu toate comunicațiile necesare • Existența unor spații de agrement pentru copii (teren de joacă pentru copii) • Prezența cadrelor didactice cu experiență • În sat există oficiu poștal, • Locuitorii beneficiază de servicii medicale de calitate la Punctul de sănătate, care dispune de personal medical calificat, deși este dotat la nivel scăzut cu aparataj tehnic • Educația medicală la nivel • Grupele de persoane social-vulnerabile sunt sub supravegherea asistentului social • Satul dispune de teren sportiv, sală de sport la școală. 	<ul style="list-style-type: none"> • Baza tehnico-materială a instituției de învățământ insuficient extinsă • Satul nu dispune de un Centru comunitar de asistență socială pentru persoanele în etate sau cu probleme de ordin social • Dotarea insuficientă a centrului de sănătate • Fonduri insuficiente destinate asistenței medicale și sociale • Domeniul sportiv în cadrul Satului cu rezerve de diversificare • O parte a populației active a migrat în străinătate, copiii acestor persoane fiind lăsați în grija bunicilor sau rudelor • Inexistența dispensarului veterinar;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Lărgirea gamei de servicii medicale prestate • Implementarea unor programe complexe de monitorizare a stării de sănătate a localnicilor • Suplinirea personalului medical rezident și permanent • Deschiderea unui centru social comunitar • Implementarea unor programe consistente de asistență socială • Crearea unui ONG axat pe probleme sociale, problemele tineretului 	<ul style="list-style-type: none"> • Scăderea interesului față de efectuarea studiilor în localitate • Neglijarea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului • Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții cu caracter social • Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor sociale • Nereceptivitatea față de posibilitatea efectuării unor lucrări concrete în teritoriu prin intermediul granturilor străine și accesării fondurilor europene • Nu există persoane care să reprezinte interesele comunității în mod organizat și pe o perioadă lungă de timp • Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia

2.5.4. Cultură și turism

Patrimoniul cultural al satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari, constituie una din cele mai reprezentative file din moștenirea valorică a localității, menită să conserveze tradițiile și datinile băștinașe, care urmează a fi transmise generațiilor următoare.

În sat există o Casă de cultură, care este centrul vieții culturale din sat. Casa de Cultură din s.Mărcăuți poate găzdui până la 200 de persoane. Se află în stare tehnică bună, deși nu este conectată la nici una din utilitățile sociale.

La moment în sat activează un colectiv etno-folcloric de amatori, care participă la diverse manifestații, concursuri, festivaluri raionale ("Aho, aho răsună Nistrul,," "Gh. Murgu,") și naționale (festivalurile-concurs "La varta horelor,, , "Jocurile delfice,, etc). Toate acestea, în ansamblu, pot fi valorificate cu succes în turism. Pe viitor ar fi binevenită diversificarea activităților artistice, crearea cercurilor tematice, activităților extracurriculare și promovarea meșteșugurilor și tradițiilor locale și naționale.

Conform planului de lucru și Calendarul petrecerii măsurilor culturale, locuitorii satului participă la toate sărbătorile Naționale și religioase: concerte tematice; sărbători în cadrul satului, măsuri culturale de suflet, participă la festivalurile r-nale și după posibilități republicane etc...

În scopul utilizării potențialului educativ al datinilor și obiceiurilor populare, conducerea localității insistă la organizarea a diferitor activități, cum ar fi șezători, serate în memoria scriitorilor și poezilor.

În satul Mărcăuți, în cadrul Casei de cultură activează cu succes Biblioteca Publică, care este în stare satisfacatoare, conectat la telecomunicații și internet, dar fără a fi conectat la apeduct și canalizare. Încălzirea se face cu ajutorul sobei. Biblioteca publică dispune de calculatoare, imprimantă și telefon fix achiziționate în rezultatul participării la proiectul Novateca. Deși biblioteca este dotată cu necesarul de manuale didactice și artistice, este necesară suplinirea fondului de carte. În Biblioteca Publică Mărcăuți regulat în afară de serviciul de bază se petrec diverse activități cu caracter cultural și educativ. Zilnic biblioteca este frecventată de elevii de la școală sau copiii de la grădiniță, persoane care nu au conectare la internet.

Pe teritoriul satului Mărcăuți sunt identificate 6 obiective de patrimoniu cultural de importanță raională, incluse în „Registrul Național al monumentelor de istorie și arhitectură”, și anume: monumente arheologice: o așezare datată cu perioada Eneolitică, un tumul, urme ale unei așezări umane, datate cu sec. VII-IX. La fel sub protecția statului se află biserica „Sf. Arhanghelul Mihail”, fondată în 1816 și monumentul în memoria consătenilor căzuți în 1941-1945.

În sat activează Biserica «Acoperământul Maicii Domnului», care organizează împreună cu Asociația tinerilor ortodocși diverse activități de promovare a tradițiilor religioase și culturale.

Biserica «Acoperământul Maicii Domnului» din s.Mărcăuți

Pentru satul Mărcăuți turismul este un domeniu de perspectivă, care ar putea asigura creșterea economică a satului, precum și deschiderea locurilor de muncă pentru localnici și ar asigura bunăstarea lor.

Premize pentru dezvoltarea turismului este interesul populației locale de a se implica în prestarea serviciilor turistice, precum și faptul că s. Mărcăuți dispune de un cadru natural valoros, tradiții locale păstrate și o bucătărie locală ș.a.

Satul Mărcăuți și-a păstrat tradițiile și obiceiurile străbunilor. Astfel că, un posibil turist interesat de focul din vatră, pâinea coaptă după vechile tradiții, gustarea, dar mai întâi participarea la împletirea sarmalelor, de țesutul covoarelor tradiționale, ori participarea la culesul roadelor în toiul toamnei, încă se mai poate bucura de o atmosferă patriarhală la care contribuie, ce-i drept, mai mult bătrânii satului. Mediul rural constituie o sursă importantă pentru prestarea serviciilor de cazare tradițională de tip rural, pentru oferirea unor posibilități vizitatorilor de a se încadra în activitățile și preocupările rurale, pentru familiarizarea cu folclorul, distracțiile și tradițiile locale, pentru prezentarea meșteșugurilor cu posibilitatea de participare la procesul de lucru al acestuia și oferirea unor posibilități de procurare a produselor meșteșugărești.

Premize pentru atragerea turiștilor în zonă este și posibilitatea de a practica sporturile extreme precum kaiakingul, paraglidingul, parapantingul, motocrosul ș.a

Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • În sat activează Casa de cultură, care a fost reparată și se află în stare bună • Tradițiile populare bine păstrate • Existența colectivelor artistice: • Interes pentru turism ca potențial pentru afaceri și pentru crearea de noi locuri de muncă • Existența unei bucătării locale specifice • Existența manifestărilor cu valoare folclorică; • Pe parcursul anului se petrec activități etno-culturale, sportive și de agrement • Monumente de importanță locală și națională • În sat există biserica creștin- ortodoxă, • Cimitirul local este îngrădit și dispune de drum de acces • Satul dispune de bibliotecă publică modernă • Așezarea geografică este favorabilă dezvoltării turismului rural și de aventură • În sat există prestatori de servicii • Satul Mărcăuți dispune de Strategia de dezvoltare a turismului 	<ul style="list-style-type: none"> • Potențialul cultural-turistic al Satului este slab valorificat, comparativ cu potențialul existent • Satul nu dispune de centru pentru copii și tineret • Starea criminogenă în sat este „relativ bună”
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea surselor alternative de susținere financiară a activității colectivelor folclorice • Dezvoltarea și stimularea activității echipelor sportive locale existente și înființarea a noi echipe • Valorificarea potențialului local (turistic, cultural, istoric, natural) • Existența potențialului de dezvoltare a agroturismului. 	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructura de transport slab dezvoltată și nemodernizată poate avea ca efect ocolirea zonei turistice a satului; • Resurse financiare insuficiente pentru contribuțiile proprii la proiectele finanțate, în special în mediul rural.

2.6. Mediul ambiant

Prin așezarea sa geografică, teritoriul raionului Dubăsari face parte din podișul de nord al Republicii Moldova, fiind brăzdat, în partea de Nord, de Valea Rezinei. Relieful raionului Dubăsari dispune de resursele minerale de pietriș, nisip, lut, piatră și materie primă pentru fabricarea cimentului. Satul Mărcăuți este așezat la o distanță de 18 km de orașul Rezina și la 2 km în partea de Vest de la traseul Chișinău-Rezina.

Relieful comunei Mărcăuți este tipic pentru Podișul Moldovei Centrale (Codru), reprezintă un relict de calcare fosile de tip sarmațian, specifice pentru zona nord-pontică, acoperite de un înveliș original de depuneri de argilă și cernoziom. Actualmente relieful reprezintă un defileu meandric profund cu maluri stâncoase, care oferă regiunii date un aspect grandios. Deosebit de apreciată de localnici este defileu Mărcăuți, fapt ce determină manifestarea relativă a procesului de eroziune a solurilor. Terenurile de podiș formează un platou, pe care sunt amplasate terenuri private, pășuni și altele.

O trăsătură caracteristică a zonei, care sporește cu mult originalitatea și unicitatea ei, o reprezintă multiplele structuri carstice.

Caracteristicile reliefului joacă un rol important în dispunerea culturilor agricole și în efectuarea măsurilor de ameliorare (în principal, controlul eroziunii). În formarea reliefului, un rol activ îl joacă apele de suprafață, care în regiune sunt reprezentate de râuri, pâraie, lacuri, iazuri ș.a. Relieful satului este predominant de altitudini medii (100 - 250 m), altitudinea medie este de 159 metri față de nivelul mării, cu o bonitate a solurilor (56p%) sub nivelul mediu național. Altitudinea maximală de 213 m se atestă la vestul satului pe Movila Mare. Altitudinile minimale se atestă în lunca r. Nistru.

Condițiile geomorfologice în principiu influențează pozitiv pentru dezvoltarea agriculturii.

Relieful com. Mărcăuți

Capitalul natural. Fondul forestier, flora și fauna. Satul Mărcăuți este localizat într-o zonă cu un potențial peisajer remarcabil, determinat în primul rând de priveliștea care se deschide asupra meandrului pe care îl face Nistrul în pragul bazinului de acumulare Dubasari, precum și diversității de forme de relief: defileu, văi, stâncării, izvoare, podgorii și landsafturi agricole.

Satul Mărcăuți nu dispune de terenuri destinate fondului forestier.

Zăcămintele naturale. Resursele minerale de bază sunt alcătuite din minerale nemetalice, reprezentate de materii prime pentru producerea cimentului, a materialelor de construcție naturale și de ape subterane. Nu mai puțin importantă este piatra de zid, a cărei extracție se efectuează din calcarurile sarmațianului medievală. Zăcămintele de argilă și luto-argiloase sunt potrivite pentru producerea de

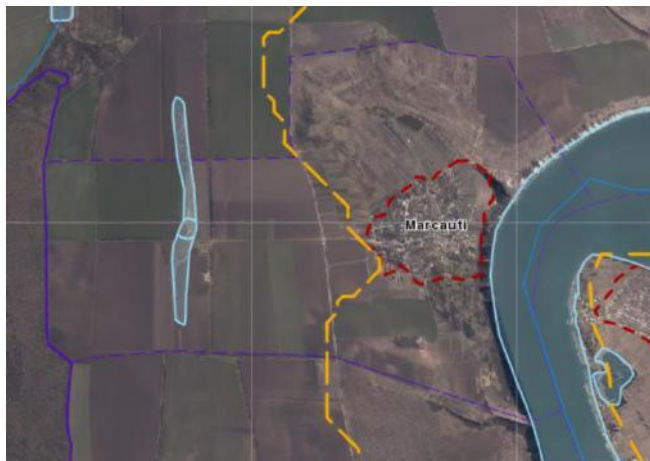
materii prime ceramice: cărămizi, țigle și pietriș expandat. Nisipurile sunt folosite în construcții, iar prundișul ca agregat în amestecurile de beton.

Pe teritoriul satului activează un agent economic, care se ocupă de extragerea nisipului.

Apele de suprafață și apele subterane. Satul Mărcăuți beneficiază de resurse naturale acvifere bogate, și variate. Principală sursă acvatică, care traversează zona este râul Nistru. Din punct de vedere hidro-geologic zona dată este parte componentă a bazinului artezian moldovenesc. Pe teritoriul comunei sunt localizate 11 izvoare. Fondul apelor satului ocupă o suprafață de 119,61ha.

În prezent apele subterane se află la o adâncime de 180-220 m. Principala problemă cu care se confruntă APL privind apele subterane din localitate este imposibilitatea folosirii acestora din cauza indicatorilor calității. Apele subterane pot fi folosite numai în scopuri tehnice.

Sursele de apă potabilă. Localitatea își îndeplinește necesitățile în apă potabilă prin intermediul apeductului, la care sunt conectate 120 gospodării casnice. Rețelele sunt noi. Suplimentar, ca surse de apă potabilă, sînt folosite cele 11 izvoare, 95 de fîntîni de mină, dintre care 30 publice și o fîntînă artiziană.

Clima și aerul. Raionul Dubăsari se caracterizează printr-o climă temperată continentală, cu iarna blândă și scurtă (temperaturile medii a lunii ianuarie: -3 - 5°C), vara caldă și lungă (temperaturile medii a lunii iulie +20 +22 °C) cu o cantitate relativ mică de precipitații.

În funcție de latitudine, altitudine și particularitățile orografice pe teritoriul raionului se delimitează trei zone climaterice, în care temperaturile medii în fiecare zonă variază cu 2-3 grade. Temperatura medie a anului este de 8,6 - 9,2°C. Minimum absolut de temperatură constituie -39 -40°C, maximum absolut variază între +33 +36°C.

Primele înghețuri apar în octombrie, ultimele primăvara la sfârșitul lui aprilie.

Durata perioadei de temperatură fără ger este de 165 - 180 zile, pe sol 145 - 150 zile. Suma temperaturilor mai mari de 100 C în perioada activă de vegetație a plantelor este de 27500 - 285000 C. Perioada de vegetație este de 210 zile.

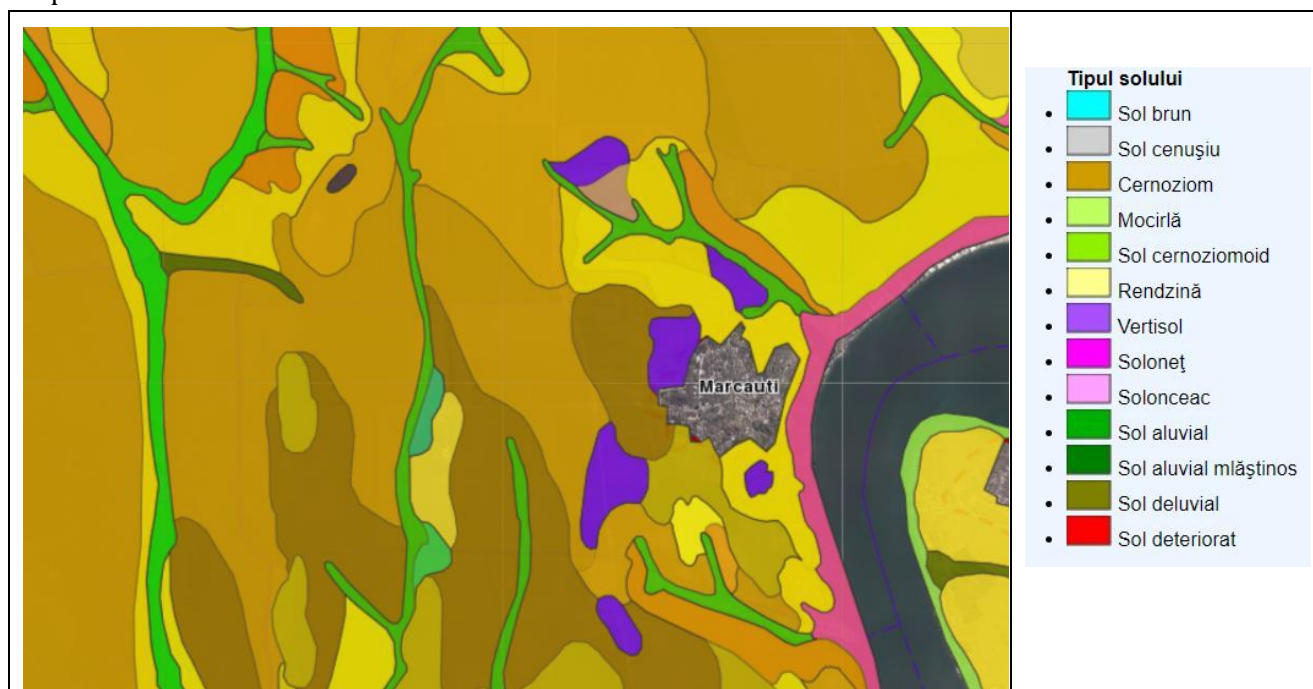
Acoperirea solului cu zăpadă se petrece în anii geroși, atinge o înălțime de 15 - 25 cm. În perioada anului predomină curenții de aer nord-vest și nordice.

Cantitatea anuală de precipitații atmosferice variază anual în limitele a 450 - 550 mm. Din suma anuală de precipitații aproximativ 65 - 70 % cad în perioada caldă a anului (aprilie - noiembrie) și numai 30% în perioada rece (decembrie - martie) sub formă de zăpadă și lapoviță. Prima zăpadă apare la sfârșitul lunii noiembrie, începutul lunii decembrie. Perioada secetoasă începe în luna iulie și durează 2-3 luni. Sunt frecvente și vânturi uscate.

Coefficientul hidrotehnic variază de la 1,2 - 1,1.

Resursele agroclimaterice a teritoriului formează condiții favorabile pentru cultivarea și creșterea culturilor agricole, plantațiilor de viță de vie și livezilor.

Solurile și subsolurile. Solurile sunt principala bogăție a localității. De prelucrarea și utilizarea eficientă a acestora depinde atât economia satului, raionului, cât și cea națională. Capitalul funciar al s.Mărcăuți, r-nul. Dubăsari ocupă o suprafață de circa 952,03 ha, dintre care 642,1379 ha sunt terenuri cu destinație agricolă. Semnificativ este faptul că, calitatea solurilor din care este constituit capitalul funciar este înaltă. Circa 80% din teritoriul satului este acoperit cu cernoziomuri. Bonitatea medie a solurilor este apreciată cu 56 baluri. Analiza denotă, că majoritatea din terenurile capitalului funciar pot fi folosite în scopuri agricole oferind posibilitatea atingerii unor randamente înalte de utilizare a acestora, excepție fiind terenuri degradate. Datele analizate ne demonstrează că în s.Mărcăuți acest capital natural de calitate este utilizat la maximum.

Harta solurilor satului Mărcăuți

Subsolul localității Mărcăuți dispune de resurse naturale specifice. Pe teritoriul satului este localizată Cariera de piatră Mărcăuți

O parte din solurile s. Mărcăuți sunt afectate de diverse forțe de distrugere: 25,77 km din terenurile UTA și 15 ha din terenurile statului sunt supuse alunecărilor de teren

Starea mediului ambiant al Satului este satisfăcătoare. Satul dispune de o gunoiște autorizată, și are organizat sistemul de colectare centralizată a deșeurilor. Colectarea și transportarea deșeurilor nu se face separat.

Necătând la existența gunoiștilor în preajma satului periodic apar gunoiști stihinice.

Este absolut necesară plantarea unei fâșii forestiere în jurul gunoiștii, pentru a evita răspândirea deșeurilor de către vânt, precum și împădurirea terenurilor degradate. La fel este necesară creșterea gradului de conștientizare a populației locale despre importanța gestionării eficiente a deșeurilor, inclusiv prin reducerea volumului de deșeuri depozitate odată cu creșterea cantității materialelor reciclabile, scăderea nivelului de poluare a solului și a apelor subterane, creșterea calității vieții populației prin reducerea riscurilor de îmbolnăvire.

Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Resurse acvatice disponibile r.Nistru, iazuri, 11 izvoare, prezența unui număr mare de fântâni de tip mină (95) • Respectarea, în general, de către populație a normelor de transportare și depozitare de deșeurilor la gunoște • Interesul sporit al APL în vederea îmbunătățirii stării mediului ambiant din localitate • Utilizarea redusă a pesticidelor • Existența apeductului • Existența sistemului de colectare și transportare centralizată a deșeurilor 	<ul style="list-style-type: none"> • Existența gunoștilor stihinice • Fântânile de mină nu sunt marcate cu plăcuțe de informare privind calitatea apei • Educația ecologică la nivel superficial • Expunerea la hazardurile naturale sezoniere, în special la secetă și inundații • Lipsa suprafețelor împădurite • Insuficienta preocupare a agenților economici în recuperarea și re folosirea ambalajelor • Solurile sunt afectate de factori de degradare precum eroziunea și alunecările de teren;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Implimentarea proiectului de colectare selectivă a deșeurilor • Amenajarea și curățarea tuturor fântânilor de tip mină • Curățirea zonelor din preajma saului • Menținerea străzilor satului într-o stare curată • Informarea populației privind necesitatea protecției mediului ambiant și utilizării raționale a resurselor naturale • Promovarea educației ecologice a tinerei generații pentru a proteja mediul și a folosi rațional resursele naturale • Creșterea interesului autorităților locale pentru promovarea de parteneriate în vederea protecției mediului; • Disponibilitatea finanțărilor proiectelor de mediu prin intermediul fondurilor europene nerambursabile. • Crearea unui ONG axat pe probleme ecologice 	<ul style="list-style-type: none"> • Impactul negativ al schimbărilor climatice asupra sectorului agricol (secete, grindină) • Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții de mediu • Sărăcia, lipsa surselor de existență sau alte necesități vitale îi constrânge pe cetățeni să încalce legea, inclusiv la capitoulul tăieri ilicite. • Costuri ridicate pentru conformarea cu standardele europene de calitate în materie de mediu • Neglijarea tradițiilor locale în domeniul protecției mediului • Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor legate de mediu

3. PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A SATULUI MĂRCĂUȚI, R-NUL DUBĂSARI

3.1. Inițierea procesului de planificare strategică

Satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari, trebuie să-și însușească și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă dezorganizată, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se pot consuma irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru încheșat și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică are ca scop definirea reperelor strategice de dezvoltare a Satului pe o perioadă de 5-7 ani. Etapele metodologice principale ale procesului de planificare strategică au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic propriu-zis.

Principiile care au stat la baza procesului de planificare strategică au fost:

- implicarea comunității,
- transparența,
- obiectivitatea,
- coerența și
- continuitatea proceselor.

Elementul-cheie în inițierea procesului de planificare strategică este identificarea resurselor locale, care pot fi văzute ca principalele oportunități de dezvoltare pe viitor a satului.

Inițierea procesului de planificare strategică a început, după semnarea contractului de prestare a serviciilor de consultanță, urmată cu înființarea Echipei de Planificare (EP), desemnată de „Succes Consulting” SRL.

În urma dezbaterilor interne Echipa de Planificare a beneficiat de instruire din partea Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP) prin facilitarea procesului de planificare. Facilitatorul a explicat importanța elaborării planului, pașii de urmat, metode și tehnici de abordare a comunităților, metode de analiză a comunității în vederea identificării necesităților pentru stabilirea domeniilor de cuprindere a strategiei pentru elaborarea Planului Strategic de Dezvoltare Socio-economică a satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari. Au fost expuse metodele de consultare a comunității: workshopuri, metoda discuției, ședința de analiză, chestionare. Membrii EP au decis să utilizeze metoda chestionarelor. Procesul de consultare a comunității, interviewarea, a durat 3 săptămâni, după care a urmat ședința de analiză și interpretare a cercetărilor efectuate.

Pentru a da rezultate, planificarea strategică trebuie însoțită de promovare la nivelul administrației publice locale a unui Management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul Satului.

3.2. Înființarea echipei de planificare

Echipe de planificare socio-economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsaria fost constituită pe baza propunerilor: IDEP, SCT și APL care au nominalizat persoanele investite cu încrederea pentru a-i reprezenta și a transmite problemele pe care aceștia le resimt și doresc a fi rezolvate în vederea îmbunătățirii vieții și dezvoltării durabile a localității Mărcăuți, r-nul Dubăsari (vezi tabelul de mai jos). Membrii EP au fost selectați astfel încât să fie acoperite toate domeniile de cuprindere a planului strategic. La înființare EP s-a ținut cont de voința fiecărui membru propus de a se implica în procesul de planificare strategică a satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari.

Tabelul 9. Componenta echipei de planificare

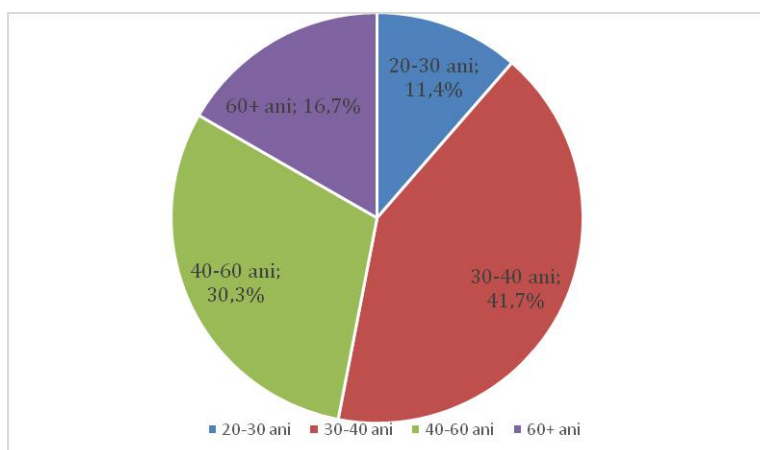
Nº	Numele și prenumele
1.	Calestru Iurie – expert APL, SCT, IDEP
2.	LEAHU Alexei – primar, Satul Mărcăuți, R-nul Dubăsari
3.	Stamati Lilia- - Secretar al Consiliului local, Primăria Mărcăuți, R-nul Dubăsari
4.	- Contabil – șef, Primăria Mărcăuți, R-nul Dubăsari
5.	Batrincea Ludmila - Perceptor fiscal, Primăria Mărcăuți, R-nul Dubăsari
6.	Batrincea Ludmila - Inginer Cadastral, Primăria Mărcăuți, R-nul Dubăsari
7.	Matraguna Cristina - Asistent social, Primăria Mărcăuți, R-nul Dubăsari
8.	Simon Tudor - Polițist de sector, Primăria Mărcăuți, R-nul Dubăsari
9.	Batrincea Mihail – consilier, s.Mărcăuți
10.	Batrincea Sofia – consilier, s.Mărcăuți
11.	Rosca Stela - consilier, s.Mărcăuți
12.	Leahu Gheorghe – consilier, s.Mărcăuți
13.	Rotari Ruslan – consilier, s.Mărcăuți
14.	Cazac Elizaveta – consilier, s.Mărcăuți
15.	Rotari Serghei – consilier, s.Mărcăuți
16.	Hirchiiala Ion – consilier, s.Mărcăuți
17.	Hammoud Ana – consilier, s.Mărcăuți
18.	Postica Maria - directorul Gimnaziului, Satul Mărcăuți, R-nul Dubăsari
19.	Racu Agafia - directorul grădiniței din s. Mărcăuți, R-nul Dubăsari
20.	Movileanu Leahu Svetlana - Medici de familie, OMF Mărcăuți, R-nul Dubăsari
21.	Ursu Tatiana - director Casa de cultură, s.Mărcăuți, R-nul Dubăsari
22.	Batrincea Nadejda - Bibliotecar principal, Biblioteca Publică s. Mărcăuți, R-nul Dubăsari
23.	Rosca Stela – Director Oficiul poștal
24.	Ciubuc Natalia – expert APL, SCT

3.3. Intervievarea locuitorilor

Procesul de planificare strategică a fost precedat de un sondaj sociologic de opinii, conceput de către Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor și realizat de Echipa de Planificare în colaborare cu Primăria Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari. Au fost anchetate 110 persoane de diferite categorii sociale și de vârstă, inclusiv 45 bărbați și 65 femei. În baza datelor acumulate au fost stabilite problemele de ordin economic, social și ecologic cu care se confruntă populația satului. În funcție de vârstă, structura eșantionului rezultat este prezentată de persoane cu vârsta cuprinsă între 20-30, 30-40 ani, urmată de categoriile de vârstă 40-60 ani și 60+.

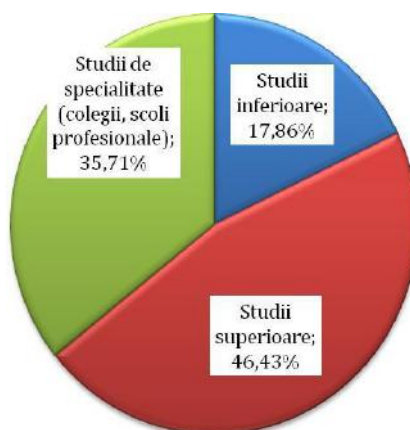
În urma prelucrării datelor chestionării au rezultat următoarele concluzii:

Structura eșantionului interviuat după vârstă

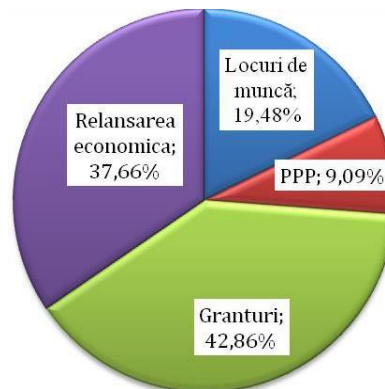
Structura eșantionului în funcție de pregătirea socială

În cadrul eșantionului sunt prezente categoriile de persoane din toate nivelele de pregătire profesională, cu o predominare a respondenților cu studii medii și studii de specialitate.

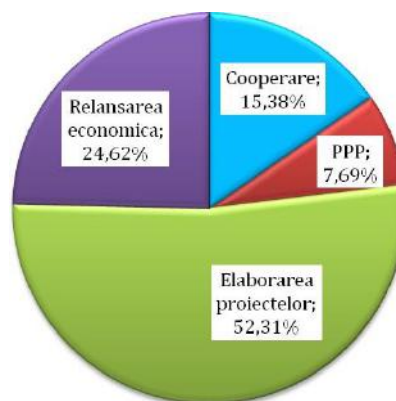
Soluția pentru atragerea fondurilor pentru APL

Se scot în evidență de către personale interviuate câteva soluții pentru accesarea granturilor, relansarea economică, cu predominarea deschiderii de noi locuri de muncă.

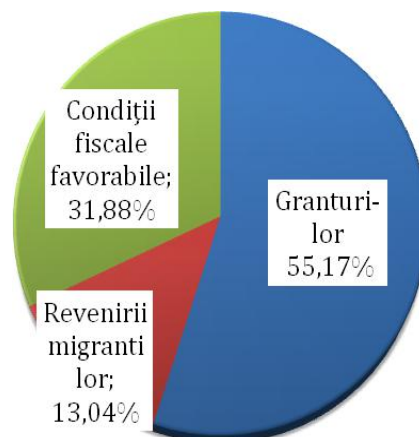
Viitorul APL-urilor

O bună parte din cei intervieuați privesc cu optimism viitorul acestei instituții, prin prisma elaborării de proiecte, cooperării și relansării economice. Disparația acestei instituții în viitorul apropiat nu este văzută de nici unul dintre respondenți.

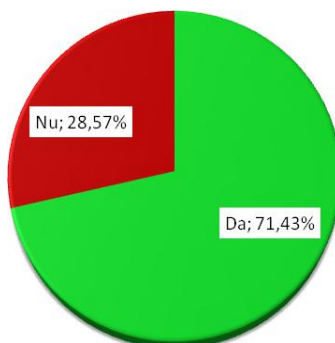
Relansarea economică a APL-urilor:

Accentul în, înviorarea economică a APL-urilor se pune primordial pe accesarea granturilor și revenirea migranților.

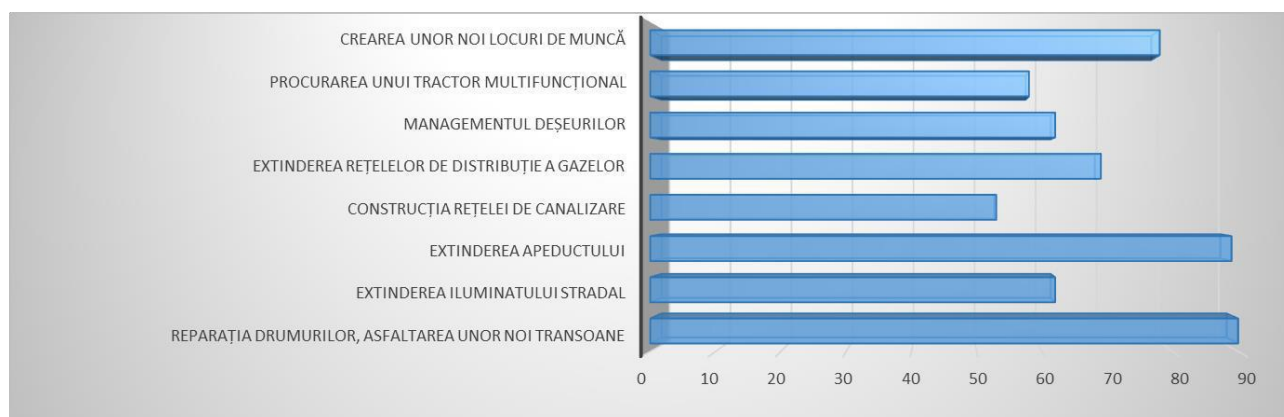
Coordonarea acțiunilor administrației Satului cu localnicii

Marea majoritate a intervievaților consideră că acțiunile administrației APL sunt coordonate în prealabil cu populația satului, fapt ce denotă existența unei coeziuni strânse în APL și comunitate.

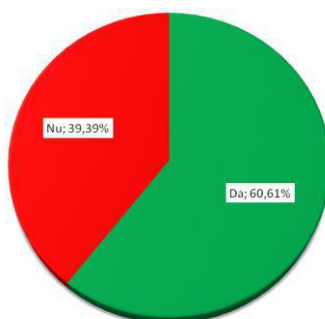
Problemele ce necesită soluționate de urgent:

Locuitorii satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari consideră prioritar de soluționat în cadrul Satului 8 probleme, cele mai stringente fiind: reparația drumurilor, construcția rețelei de canalizare, modernizarea sistemului de management al deșeurilor, crearea unor noi locuri de muncă, amenajarea spațiilor verzi și ... etc.

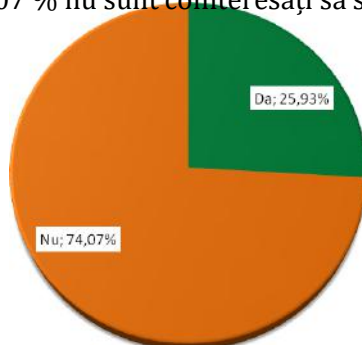
Cunoașterea planurilor de dezvoltare a localității de către localnici

Planurile de dezvoltare a localității sunt cunoscute de 60,61% din respondenți, iar cca. 1/2 din persoanele interviuate nu cunosc planurile de viitor ale APL (39,39%).

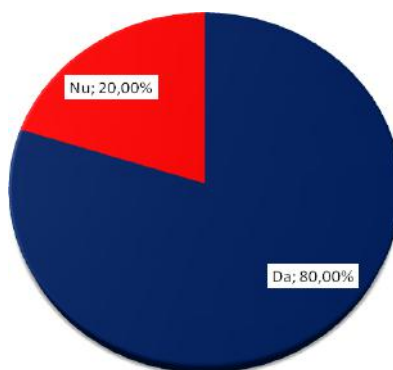
Cointeresarea locuitorilor satului în obținerea unui grant pentru lansarea în afaceri

25,93 % din persoanele intervievate își manifestă interesul în obținerea unui grant pentru lansarea în domeniul afacerilor, pe când alte 74,07 % nu sunt cointeresați să se dezvolte în domeniul dat.

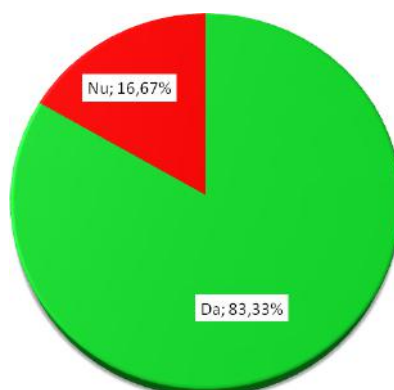
Dorința populației locale de a se implica în suportul APL pentru implementarea proiectelor

Opiniile localnicilor sunt privite pozitiv la capitolul – implicare în susținerea APL în procesul de implementare a proiectelor. Circa 80% din respondenți sunt gata să se implice în suportul administrației publice locale în procesul de implementare a proiectelor.

Dinamica soluționării problemelor în ultimii 10 ani.

În viziunea majorității din respondenți, dinamica din ultimii 10 ani este considerată ca fiind pozitivă în ceea ce privește soluționarea problemelor cu care se confruntă satul.

3.4. *Concordanța strategiilor de dezvoltare a Raionului Dubăsari cu cea locală*

La elaborarea Planului Strategic de Dezvoltare socio-economică a Satului Mărcăuți s-a ținut cont de prevederile din Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”, Programul de dezvoltare a Raionului Dubăsari 2016-2023, Programul Sectorial în Eficiența Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Nord, Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător (2016-2023), Programul Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide pentru Regiunea de Dezvoltare Nord și alte documente de politici relevante.

APL a participat la toate întrunirile ce au vizat stabilirea priorităților, obiectivelor pe termen mediu și lung în vederea definirii planului strategic de acțiuni de dezvoltare socio-economică durabilă a Raionului Dubăsari. Nemijlocit Satul Mărcăuți este identificat în programele de dezvoltare ale Raionului Dubăsari la așa compartimente precum: creșterea competitivității producției locale, diversificarea producției agricole, dezvoltarea turismului, renovarea rețelelor de drumuri locale și salubritatea teritoriului.

Avantajele concordanței Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari cu strategiile sus menționate se vor materializa în posibilitatea accesării mai multor surse de finanțare pentru infrastructura publică de utilități (apă potabilă, sistemul de canalizare, infrastructura drumurilor, etc.), creșterea suportului financiar din partea donatorilor externi (BERD, BL, BEI, Comisiile UE).

4. STABILIREA OBIECTIVELOR PLANULUI STRATEGIC

La stabilirea obiectivelor strategice au servit informațiile din sondajul sociologic, analiza punctelor slabe și tari, oportunităților și riscurilor mediului extern, viziunile EP și a APL asupra viitorului Satului.

După analiza pe baza unui set de criterii și după ierarhizarea problemelor, au fost stabilite drept prioritare 6 obiective strategice.

Obiectiv Strategic 1. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

No	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	1.1. Reparația curentă a drumurilor (drumul spre cimitir, drumul spre monumentul eroilor, drumul ce duce spre Gimnaziu și Grădinița de copii drumurile adiacente)
		1.2. Asfaltarea unor noi tronsoane de drum
		1.3. Construcția în varianta alba a drumului spre gunoiste
		1.4. Întreținerea drumurilor locale (profilarea drumurilor cu autogrederul)
		1.5. Reabilitarea și întreținerea canalelor de scurgere a apelor pluviale (canaluri de scurgere spre cimitir (de la Primarie la vale și de la biserica spre cimitir,))
		1.6. Amenajarea și menținerea drumurilor principale pe câmpurile agricole, inclusiv a drumului spre izvorul de laga cimitir
		1.7. Amenajarea trotuarelor de-a lungul drumului central din sat
		1.8. Extinderea și modernizarea rețelei de iluminare stradală pe întreg teritoriul satului Mărcăuți
2	Extinderea rețelelor inginerești de alimentare cu apă potabilă și canalizare	1.9. Extinderea sistemului de aprovizionare cu apă a localității
		1.10. Extinderea sistemului de canalizare a localității
		1.11. Asigurarea tuturor instituțiilor publice cu servicii de apeduct și canalizare
3	Conectarea la rețelele inginerești de aprovizionare cu gaze naturale	1.12. Amenajarea și întreținerea fântânilor publice din localitate în conformitate cu normativele în vigoare
		1.13. Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale în com. Mărcăuți
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	1.14. Reabilitarea termică a edificiilor publice
5	Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice	1.15. Procurarea unui tractor multifuncțional
		1.16. Menținerea stării tehnice bune a clădirilor publice
		1.17. Dotarea cu mobilier a edificiilor publice
		1.18. Reabilitarea spațiilor școlare și crearea la primul etaj a condițiilor necesare pentru organizarea activității gradinitei și școlii primare, iar la etajul doi amenajarea unui centru pentru tineret
		1.19. Reparația gardului în jurul cimitirului

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile,

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Diversificarea și susținerea micului business	<p>2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural</p> <p>2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (<i>deservirea socială a populației: frezerie, reparația încălțămintei atelier de croitorie ș.a., ecoturism, agroturism, pensiuni turistice confecții, ș.a.</i>)</p> <p>2.3. Stimularea dezvoltării sectorului de creșterea, păstrare și prelucrare a producției agricole (<i>mini-întreprinderi de procesare a producției agricole, cultura în spații protejate, acvacultura, crearea asociațiilor (holdingurilor) agricole etc.</i>)</p> <p>2.4. Atragerea investițiilor prin programele PARE 1+1 și PNAET.</p> <p>2.5. Promovarea organizării lanțului alimentar complet, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole.</p> <p>2.6. Încurajarea transferului de cunoștințe, a instruirii și a inovării în business.</p> <p>2.7. Cultivarea spiritului antreprenorial în deosebi în rândul Tinerilor</p> <p>2.8. Amenajarea pieții locale</p>
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	<p>2.9. Crearea lanțului complet de producere, care va finaliza cu exportul produsului finit</p> <p>2.10. Construcția sistemelor de irigare la scară mică a terenurilor agricole</p> <p>2.11. Stimularea lansării de noi afaceri în domeniul agricol și activităților conexe</p>
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agricole	<p>2.12. Facilitarea procesului de consolidare a terenurilor agricole, înființarea de noi asociații agricole</p> <p>2.13. Promovarea tehnologiilor de cultivare a culturilor cu potențial înalt</p>
4	Valorificarea potențialului turistic al Satului	<p>2.14. Identificarea atracțiilor turistice din perimetrul satului.</p> <p>2.15. Implementarea planului local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în s. Mărcăuți</p> <p>2.16. Dezvoltarea infrastructurii de deservire a turiștilor</p> <p>2.17. Construcția unui teliferic funicular care ar uni s.Mărcăuți cu s.Malovata Nouă (stânga Nistrului)</p> <p>2.18. Promovarea s. Mărcăuți ca destinație turistică</p>

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	<p>3.1. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor</p> <p>3.2. Asigurarea instituțiilor de învățământ cu inventar sportiv</p> <p>3.3. Suplinirea fondului de carte a bibliotecii din sat</p> <p>3.4. Stimularea unei perfecționări continue a cadrelor didactice implicate în procesul educațional</p> <p>3.5. Susținerea socială a cadrelor didactice tinere, pentru a evita exodul acestora</p>
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	<p>3.6. Împrejmuirea cu gard și amenajarea terenului Gimnaziului din s.Mărcăuți</p> <p>3.7. Reparația grupului sanitar din curtea Gimnaziului din s.Mărcăuți</p> <p>3.8. Reparația fatada blocului B (sala sportiva, cantina), finalizarea schimbării geamurilor, reparația scărilor de la intrare cu amenajarea rampei de acces pentru persoanele cu desabilitati</p> <p>3.9. Schimbarea sistemului de apeduct si canalizare in interiorul Gimnaziului din s.Mărcăuți</p> <p>3.10. Schimbarea sistemului de incalzire a Gimnaziului din s.Mărcăuți</p> <p>3.11. Reparația capitală a cantinei Gimnaziului din s.Mărcăuți și asigurarea cu inventarul modern necesar</p> <p>3.12. Schimbarea podelelor în sala festiva și în sala sportiva a Gimnaziului din s.Mărcăuți</p> <p>3.13. Reparația depozitelor din interior si exterior a Gimnaziului din s.Mărcăuți</p> <p>3.14. Pavarea cărărilor și amenajarea curții Grădiniței de copii din s.Mărcăuți</p> <p>3.15. Termoizolarea fatadei Grădiniței de copii din s.Mărcăuți</p> <p>3.16. Construcția la Grădinița de copii din s.Mărcăuți a unei anexe pentru cabinetul medical, cabinetul metodic și depozit</p> <p>3.17. Reparații curente a spațiilor interioare a Grădiniței de copii din s.Mărcăuți și schimbarea ușilor interioare</p> <p>3.18. Amenajarea terenului grădinițelor de copii conform cerințelor vârstei</p>
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației Satului	<p>3.19. Reparația capital a edificiului OMF din s.Mărcăuți</p> <p>3.20. Dotarea OMF cu mobilierul și aparatul necesar, instalarea unui conditioner</p> <p>3.21. Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor Satului la OMF</p> <p>3.21. Amenajarea teritoriului adiacent OMF, instalarea băncilor în fața oficiului</p>

		3.22. Elaboarea și implimentarea programelor de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	3.23. Implementarea serviciilor socio-medice și de socializare destinate persoanelor vulnerabile, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate
		3.24. Acordarea suportului social și psihologic copiilor, părinții cărora sunt plecați peste hotare și a copiilor din familiile social vulnerabile
		3.25. Deschiderea unui azil de batrani in locatia fostei scoli, vis-a-vis de biserică
		3.26. Crearea unui ONG orientat pe probleme sociale

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	<p>4.1. Reparația exteriorului Casei de cultură din s.Marcău</p> <p>4.2. Reparația subsolului Casei de cultură din s.Marcăuți</p> <p>4.3. Dotarea Casei de cultură din s.Mărcăuți cu tehnică de sonorizare și mobilier</p> <p>4.4. Asigurarea Bibliotecii Publice cu stelaje și mobilier</p> <p>4.5. Amenajarea unei scena de vara pentru petrecerea activităților culturale în aer liber in spatele Casei de cultura</p> <p>4.6. Asigurarea colectivelor artistice cu costume și atributele necesare</p>
2	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	<p>4.7. Amenajarea unui parc de odihna langa Casa de cultură și dotarea lui cu utilitățile necesare (pavaj, lumini și banci)</p> <p>4.8. Amenajarea unui teren de joaca pentru copii in spatele Casei de cultura</p> <p>4.9. Amenajarea si dotarea cu inventarul necesar a terenului sportiv al scolii si amenajarea unei zonei de agrement</p> <p>4.10. Reparația monumentul eroilor in drum spre izvor si amenajarea unei zone de agrement</p> <p>4.11. Amenajarea zonelor de odihnă pe malul Nistrului</p> <p>4.12. Crearea unităților de agrement și deservire a turiștilor</p>
3	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari	<p>4.13. Susținerea activității colectivelor artistice de amatori (muzică, dans, etc.)</p> <p>4.14. Promovarea copiilor, tinerilor talentați prin susținereaparticipării lor la diferite concursuri, festivaluri la nivel național și internațional</p> <p>4.15. Menținerea și dezvoltarea continuă a activităților sportive (fotbal, volei, trântă etc.) și dotarea cu echipament sportiv necesar, transport etc.</p> <p>4.16. Asigurarea activității cercurilor pe interese</p> <p>4.17. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive în localității</p> <p>4.18. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale</p> <p>4.19. Valorificarea patrimoniului cultural a satului prin organizarea festivalurilor, concursurilor, târgurilor ș.a.</p> <p>4.20. Identificarea și promovarea produselor tradiționale locale</p>

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Crearea sistemului de Management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	<p>5.1. Amenajarea gunoiștii, împrejmuirea ei cu gard și amenajarea teritoriului adiacent</p> <p>5.2. Plantarea fâșii forestiere de protecție în jurul gunoiștii</p> <p>5.3. Amenajarea platformelor pentru colectarea selectivă a deșeurilor și procurarea tomberoanelor</p> <p>5.4. Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice</p> <p>5.5. Lichidarea gunoiștilor stihinice</p>
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<p>5.6. Curățirea și amenajarea fântânilor publice de pe teritoriul satul</p> <p>5.7. Consolidarea și înverzirea malurilor râpei de lângă cimitir</p> <p>5.8. Finalizarea amenajării izvorului de langa „Nistru”</p> <p>5.9. Organizarea zilelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)</p> <p>5.10. Curățirea și înverzirea albiei bazinelor acvatice și eliminarea canalelor de scurgere</p> <p>5.11. Împădurirea terenurilor degradate și cu pericol de eroziune</p> <p>5.12. Împădurirea zinelor de protecție a bazinelor acvatice</p> <p>5.13. Întreținerea și amenajare anuală a cimitirului</p>
3	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	<p>5.14. Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate</p> <p>5.15. Marcarea fântânilor publice în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii), actualizarea pașapoartelor</p> <p>5.16. Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului</p> <p>5.17. Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea protecției mediului înconjurător</p> <p>5.18. Combaterea tăierilor ilicite di fondul forestier</p> <p>5.19. Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc.</p>

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Satului și în procesul decizional

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	<p>6.1. Organizarea regulată sau periodică (<i>după caz</i>) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor Satului Mărcăuți</p> <p>6.2. Menținerea panourilor informative de pe teritoriul Satului</p> <p>6.3. Suplinirea site-ului și paginilor de pe rețelele sociale cu informații relevante satului</p>
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	<p>6.5. Organizarea de către Primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică</p> <p>6.6. Întărirea capacităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor, investițiilor</p> <p>6.7. Instruirea personalului care are nevoie de cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)</p> <p>6.8. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din RM și de peste hotarele ei, în vederea soluționării unor probleme comune (măsurile culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)</p>
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Satului	<p>6.9. Instituirea "Zilei faptelor bune"</p> <p>6.10. Serbarea Hramului Satului</p> <p>6.11. Instituirea "Supravegherii de vecinătate"</p> <p>6.12. Conștientizarea populației despre necesitatea proiectelor canalizare/gaz/apă pentru participare cu contribuții</p> <p>6.13. Acordarea suportului pentru înființarea de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul satului</p> <p>6.14. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc.</p>

5. REALIZAREA PLANULUI STRATEGIC

5.1. Etape de implementare

Succesul realizării Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acestuia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop personal, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local , Primarul, Primăria)
2. Comunitatea Locală - locuitorii Satului și instituțiile publice locale
3. Societatea civilă (ONG, femeile, tineretul, pensionarii, organizațiile confesionale și profesionale)
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul Raional Dubăsari, Organizațiile internaționale, Guvernul).

Implementarea Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari poate fi divizată convențional în 3 etape:

Adoptarea Planului Strategic de Dezvoltare. În cadrul acestei etape, Planul Strategic de Dezvoltare va fi supus dezbaterilor publice la Adunarea Satului. După dezbateri, scopul căreia este ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari va fi înaintat Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

Implementarea Planului Strategic de dezvoltare se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate/concretizate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Planului Strategic de dezvoltare. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

5.2. Riscuri și impedimente în procesul de implementare, metode de preîntâmpinare

Realizarea cu succes a acțiunilor propuse în Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării Planului Strategic de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (a) interne și (b) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării planului strategic	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Confruntări de interese privind implementarea planului strategic ➤ Experiență insuficientă în elaborarea, promovarea și gestionarea proiectelor de dezvoltare ➤ Prevalarea intereselor personale ➤ Resurse financiare limitate ➤ Lipsa capacităților de atragere a investițiilor
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea ➤ Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților Satului ➤ Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor în soluționarea problemelor comunității ➤ Neimplicarea partenerilor rezidenți și nerezidenți
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale ➤ Dependența sectorului agrar de condițiile naturii ➤ Posibilitățile financiare reduse ale APL și a agenților economici pentru investiții ➤ Nivel jos de acumulare a impozitelor ➤ Capacitatea redusă de cumpărare a populației din sat
Social	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale ➤ Degradarea continuă a condițiilor de trai a populației ➤ Emigrarea forței de muncă ➤ Îmbătrânirea demografică ➤ Lipsa sprijinului comunității în renovarea obiectelor de infrastructură socială
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedorința populației de a conștientiza pericolul folosirii apei poluarea supra sănătății lor ➤ Lipsa doritorilor de a presta servicii de salubritate
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Instabilitatea politică ➤ Contradicția și inconsecvența legislației în vigoare
Relațiile cu partenerii Externi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale ➤ Micșorarea cuantumului transferurilor de la bugetul raional
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Potențial investițional redus ➤ Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare ➤ Infrastructură de afaceri nedezvoltată ➤ Risc de țară

La fel au fost identificate pericolele majore ce pot sta în fața implementării activităților planificate și posibilitățile de aplanare a acestora.

Tabelul 1. Metode de preîntâmpinare a riscurilor legate de implementarea proiectelor

Riscuri	Metode de micșorare/preîntâmpinare
Indiferența membrilor comunității	<ul style="list-style-type: none"> - organizarea adunărilor generale - organizarea audierilor publice - organizarea meselor rotunde și a ședințelor tematice - prezentarea exemplelor de succes - desfășurarea concursurilor tematice
Insuficiența resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> - participare la concursuri de proiecte - inițiative ale agenților economici prin crearea și dezvoltarea parteneriatelor - crearea ONG-lor - contribuția populației - aportul donatorilor
Lipsa specialiștilor	<ul style="list-style-type: none"> - pregătirea specialiștilor - motivarea specialiștilor - colaborarea cu organizațiile specializate - colaborare cu instituțiile de învățământ - pregătirea în teritoriu
Informarea redusă a populației	<ul style="list-style-type: none"> - utilizarea mijloacelor mass-media - plasarea avizelor - organizarea adunărilor, seminarelor - publicarea buletinelor informative - plasarea informațiilor pe pagina electronică a localității - montarea panourilor de informare
Migrarea populației	<ul style="list-style-type: none"> - crearea noilor locuri de muncă - îmbunătățirea sferei sociale
Instabilitate politică	<ul style="list-style-type: none"> - informare privind programele politice - colaborare cu partidele politice - prezentarea propunerilor în cadrul întrunirilor

6. MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC

6.1. Cadrul instituțional de monitorizare

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (a) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (b) raportarea rezultatelor evaluării.

În scopul asigurării transparenței procesului de implementare, precum și a participării locuitorilor în implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari, va fi creat Comitetul sătesc, în care vor intra săteni de diferite vârste, din toate părțile satului (circa 15 gospodării). Comitetul va contribui la antrenarea cât mai activă a tuturor locuitorilor în rezolvarea obiectivelor Strategiei, cât și în procesul de luare a deciziilor privind implementarea proiectelor din cadrul Planului Strategic, astfel consolidându-se societatea civilă din sat.

Atribuțiile Comitetului Sătesc vor consta în:

- 1) Planificarea și realizarea activităților de implementare în sector a Strategiei
- 2) Coordonarea activităților de implementare în sector
- 3) Stabilirea legăturii directe între sector și Comisia de Implementare.

Monitorizarea implementării planului strategiei se va efectua de Comisia pentru Implementarea Planului Strategic (în continuare CIPS). CIPS va fi creată cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul Local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltarea Satului, inclusiv membrii Consiliului Participativ Local:

- ✓ Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate și secretarul Consiliului)
- ✓ Primărie (Primarul, specialistul în domeniul regimului funciar și contabilul șef)
- ✓ Comunitatea oamenilor de afaceri (directorii sau reprezentanții principalilor structuri economice din localitate)
- ✓ Instituțiile educaționale (directorii gimnaziului și al grădiniței de copii)
- ✓ Organizațiile non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-urilor ce activează în localitate).

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIPS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementarea acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale Satului
- Elaborarea și inițierea modificărilor în planul strategic

CIPS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în lună.

Un rol important în procesul de implementare a Planului Strategic îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului Strategic de

dezvoltare socio-economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari. Competențele Consiliului local se vor axa pe :

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari.

6.2. Raportarea și indicatorii de monitorizare

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor trimestriale către CIPS privind realizarea planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIPS va prezenta Consiliului Local raportul de evaluare a implementării Planului Strategic.

Evaluarea implementării Planului Strategic se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Obiectiv Strategic 1. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program de reabilitare a drumurilor locale elaborat și aprobat ▪ Nr/km de drumuri locale renovate în <i>variantă asfaltată</i> și a celor renovate în alte variante ▪ Nr/km de drumuri cu trotuar pavat ▪ Lungimea canalelor de scurgere a apelor pluviale amenajate ▪ Program de iluminare stradală a drumurilor elaborat și aprobat ▪ Nr de piloni electrici noi montați ▪ Stațiile electrice de transformare din perimetrul Satului Mărcăuți renovate ▪ Nr de piloni cu felinare economice dați în exploatare în termenii planificați ▪ Nr/km de drumuri agricole întreținute /amenajate

2	<p>Extinderea rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program elaborat de creare a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Lungimea totală a rețelei de canalizare dată în exploatare ▪ Nr de gospodării conectați la canalizare ▪ Nr de edificii sociale conectate la canalizare ▪ Gradul de racordare la apeduct și canalizare a caselor de locuit ▪ Program elaborat de extindere a rețelei ingineresti de apeduct ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei extinse de apeduct ▪ Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei ▪ Numărul de gospodării conectate la rețeaua de apeduct ▪ Volumul mediu de apă potabilă furnizată unui locuitor pe lună ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea construcției și eficientizării funcționării stației de tratare a apei ▪ Apa din fântânile arteziene/de tip mină îmbunătățită
3	<p>Extinderea rețelelor ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Măsuri întreprinse în vederea extindere a rețelei de gazificare a c.Mărcăuți ▪ Nr de gospodării conectate la rețeaua de gaze naturale în urma implementării proiectului de gazificare ▪ Gradul de racordare la rețeaua de gaze naturale a caselor de locuit noi conectate la rețea ▪ Lungimea totală a rețelei de distribuție a gazelor naturale prin sat ▪ Volumul mediu lunar de gaze naturale furnizat unei gospodării
4	<p>Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Măsurile întreprinse în vederea asigurării instituțiilor social administrative cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Nr de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Economia de mijloace financiare a instituțiilor ce au diversificat surselor energetice de asigurare cu agent termic ▪ Nr de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Proiect de reabilitare termică a edificiilor publice

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate		
Nº	Program	Indicatori de monitorizare
1	Diversificarea și susținerea micului business	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de programe și proiecte accesate ▪ Nr de surse de finanțare externe atrase ▪ Sumele de finanțare externe atrase în programele accesate ▪ Diversificarea activităților economice ▪ Volumul investițiilor în sectorul de producere ▪ Nr de întreprinderi noi-create ▪ Nr de activități meșteșugărești și artisanale lansate ▪ Nr locurilor de muncă noi create ▪ Nr de parteneriate stabilite, contracte semnate ▪ Volumul produselor și mărfurilor comercializate ▪ Volumul investițiilor în sectorul servicii
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr târgurilor și expozițiilor vizitate ▪ Nr unităților tehnice procurate ▪ Nr de tehnici și tehnologii moderne aplicate în agricultura Satului ▪ Km de apeduct pentru irigare construiți și dați în exploatare ▪ Suprafața terenurilor irigate
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agroalimentare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de asociații agricole noi-înființate ▪ Nr de întreprinderi noi-create în sfera agricolă ▪ Creșterea procentului de consolidare a terenurilor agricole pe întreaga localitate ▪ Nr punctelor de colectare și achiziționare a producției agricole create și funcționale ▪ Crearea pieții agroalimentare în sat ▪ Creșterea cantității producției agroalimentare locale comercializate ▪ Nr programelor de care au beneficiat producătorii agricoli
4	Valorificarea potențialului turistic al Satului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plan local de măsuri de dezvoltare a turismului în s. Mărcăuți elaborat și aprobat ▪ Nr de agropensiuni, unități de cazare, deschise și funcționale ▪ Nr locuri de muncă noi deschise ca urmare a lansării activității turistice în sat ▪ Nr mediu de turiști ce vizitează Satul ▪ Venitul obținut de către APL și agenții economici/populație ca urmare a lansării activității turistice în sat

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari		
Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de săli amenajate și dotate cu mobilierul, echipamentul și utilajul necesar ▪ Nr de unități de tehnică de calcul, mobilier, utilaj procurate ▪ Nr de materiale didactice achiziționate, necesare desfășurării procesului instructiv-educativ ▪ Nr de cărți care satisfac necesitățile curriculumului școlar achiziționate. ▪ Procentul de cărți în raport cu numărul necesar pentru acoperirea necesităților curriculare ▪ Nr de programe lansate spre diminuarea migrării cadrelor didactice ▪ Nr de cadre didactice stabile
2	Îmbunătățirea infrastructurii destinate copiilor	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teren de joacă amenajat conform normelor de securitate și necesităților copiilor ▪ Număr de elemente de joacă pentru copii amenajate pe teritoriul terenului de joacă ▪ Numărul sălilor de studii asigurate cu iluminat artificial ▪ Starea tehnică bună la început de an școlar a instituțiilor de învățământ școlar /preșcolar
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației Satului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de utilaj și echipament medical achiziționat în cadrul CS din s. Mărcăuți, r-nul Dubăsari ▪ Nivelul de eficiență a utilizării noului echipament medical procurat ▪ Calitatea și activitatea personalului medical rezident și permanent ▪ Nr serviciilor medicale noi prestate locuitorilor Satului la centrul de sănătate ▪ Nr de pacienți ai Satului ce au beneficiat timp de 1 an de servicii medicale prestate la centrul de sănătate din localitate ▪ Nr de programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici implementate
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr și tipul serviciilor lansate pentru păturile social vulnerabile și familiile tinere ▪ Nr familiilor tinere și a persoanelor social-vulnerabile beneficiare de serviciile lansate după implementarea programelor de susținere ▪ Crearea și funcționarea ONG axat pe probleme sociale

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității		
№	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proiectarea și darea în exploatarea a localului pentru festivități și agrement ▪ Nr de servicii prestate în incinta sălii de festivități și agrement ▪ Nr anual de beneficiari ai serviciilor Centrului pentru copii și tineret ▪ Nr de manifestări petrecute în incinta sălii de agrement ▪ Inventarul echipamentului tehnic nou achiziționat pentru școala de arte ▪ Inventarul și costumația nouă achiziționată pentru colectivele artistice din sat ▪ Nr de evenimente culturale la care au participat colectivele artistice din sat ▪ Nr de manifestații culturale organizate în sat.
2	Renovarea și modernizarea bibliotecii locale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Baza tehnico-materială a bibliotecii publice reînnoită ▪ Nr de cărți achiziționate/donate ▪ Nr de servicii noi lansate în incinta bibliotecii ▪ Nr de cititori
3	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr mediu de persoane ce practică sportul pe stadionul sportiv ▪ Elaborarea proiectului și realizarea unui Parc public ▪ Număr de persoane care își petrec timpul în zona de agrement amenajată ▪ Proiect elaborat de amenajarea a unui teren de joacă pentru copii ▪ Darea în exploatare în termenii planificați a terenului de joacă pentru copii în localitate ▪ Crearea zonei de agrement în preajma lacului
4	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de instrumente, aparataje, costumații achiziționate pentru buna funcționare a colectivelor artistice ▪ Numărul cercurilor de creație sau echipe sportive înființate în perioada de planificare ▪ Nr evenimentelor cultural-artistice și sportive petrecute anual în cadrul Satului ▪ Măsurile întreprinse în vederea deschiderii muzeului Satului ▪ Deschiderea în termenii planificați a muzeului Satului ▪ Nr de exponate expuse în muzeu ▪ Nr de vizitatori ai muzeului Satului-localnici, străini ▪ Nr de activități meșteșugărești și artizanale practicate ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea lansării brândului local ▪ Numărul de activități de promovare a brândului local

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

Nr	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Crearea sistemului de Management al deșeurilor în conformitate cu standard moderne de performanță în domeniu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de intervenții efectuate în vederea întreținerii gunoiștii autorizate ▪ Nr de platforme dotate cu tomberoane construite pe perimetrul Satului ▪ Cantitatea de deșeuri casnice evacuate și depozitate la gunoiștea autorizată ▪ Regulament comunitar aprobat privind avertizarea și sancționarea persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Nr de persoane avertizate/sancționate lunar pe motivul încălcării regulilor de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Nr de puncte neautorizate de colectare a deșeurilor lichidate ▪ Nr gunoiștilor neautorizate apărute după implementarea sistemului de Management al deșeurilor
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de fântâni de tip mină curățite ▪ Calitatea apei îmbunătățită din fântânile de tip mină ▪ Sistem de amenajare și îngrijire a zonelor verzi, de odihnă și agrement elaborat și aprobat ▪ Numărul de intervenții în teritoriu în vederea amenajării și îngrijirea zonelor verzi, de odihnă și agrement din sat ▪ Nr de intervenții în teritoriu în vederea curățirii și amenajării râului din perimetrul Satului ▪ Albia râului din sat curățită și amenajată anual ▪ Suprafața spațiilor verzi din preajma râului de pe teritoriul Satului curățite și amenajate anual ▪ Cimitirile din perimetrul Satului curățite și amenajate anual
3	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul și diversitatea programelor de educație ecologică lansate și desfășurate ▪ Nr de fântâni de tip mină marcate în funcție de indicii de calitate a apei ▪ Nr de campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor desfășurate ▪ Crearea și funcționarea ONG de mediu ▪ Nr de activități desfășurate de membrii ONG

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și

transparent, implicarea civică în dezvoltarea Satului și în procesul decizional		
Nº	Program	Indicatori de monitorizare
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de audieri publice anuale ▪ Nr de adunări cu localnicii petrecute pe perioada planificată ▪ Nr cetățenilor participanți la ședințele consiliului local, implicați în elaborarea bugetului Primăriei ▪ Nr de panouri informative amplasate pe perimetrul Satului ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea creării și funcționalității paginii Web a Satului ▪ Nr de accesări a paginii Web ▪ Nr. și frecvența postărilor ▪ Nr de legături externe a paginii Web
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de funcționari participanți la instruirile de planificare strategică și elaborarea cererilor de finanțare, etc. ▪ Nr de funcționari care cunosc limbi de circulație internațională ▪ Nr de cereri de finanțare elaborate și înaintate spre finanțare ▪ Nr de investiții atrase în comunitate ▪ Nr de cetățeni implicați în atragerea resurselor externe ▪ Procentul de computerizare și utilizare a tehnicii de calcul în activitatea APL
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Satului Mărcăuți	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) înființate ▪ Nr de persoane din sat implicate în activitatea ONG-urilor și organizațiilor locale ▪ Nr acțiunilor de implicare civică organizate pe parcursul anului ▪ Nr persoanelor implicate în acțiunile civice organizate
4	Dezvoltarea infrastructurii APL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața extinsă ▪ Nr de persoane angajate ▪ Nr de persoane deservite

7. PLANUL DE ACȚIUNI, TERMENI ȘI RĂSPUNZĂTORI

Considerații generale.

Planul Acțiune (PA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie.

Periodic, PA va fi revizuit, astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsură ce se înaintează în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul de Acțiune pentru implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametri specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea sa devină punctul forte al acesteia.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice ale Satului Mărcăuți, r-nul Dubăsari au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul Planului Strategic de Dezvoltare, iar obiectivele strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

Scopul Planului de Acțiune îl reprezintă prezentarea principalelor acțiuni și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării economico – sociale a Satului, astfel încât procesul să poată fi evaluat continuu prin indicatorii selecționați ca relevanți pentru Satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari.

Obiectiv Strategic 1. Implementarea, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare/parteneri	Responsabil
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	1.1. Reparația curentă a drumurilor (drumul spre cimitir, drumul spre monumentul eroilor, drumul ce duce spre Gimnaziu și Grădinița de copii drumurile adiacente)	2023-2027	Se identifică	BL	Primar, CL, Grup de lucru
		1.2. Asfaltarea unor noi tronsoane de drum	2023-2027	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.3. Construcția în varianta alba a drumului spre gunoiste	2023-2027	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.4. Întreținerea drumurilor locale (profilarea drumurilor cu autogrederul)	2023-2027	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.5. Reabilitarea și întreținerea canalelor de scurgere a apelor pluviale (canaluri de scurgere spre cimitir (de la Primarie la vale și de la biserica spre cimitir,))	2023-2027	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.6. Amenajarea și menținerea drumurilor principale pe câmpurile agricole, inclusiv a drumului spre izvorul de laga cimitir	2023-2027	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.7. Amenajarea trotuarelor de-a lungul drumului central din sat	2023-2027	Se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.8. Extinderea și modernizarea rețelei de iluminare stradală pe întreg teritoriul satului Mărcăuți	2023-2027	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
2	Extinderea rețelelor ingineresti de	1.9. Extinderea sistemului de aprovizionare cu apă a localității	2023-2027	Se identifică	BL, BR, contribuția populației, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru

	alimentare cu apă potabilă și canalizare	1.10. Extinderea sistemului de canalizare a localității	2023-2023	Se identifică	BL, BR, FEN, alte surs	Primar, CL, Grup de lucru
		1.11. Asigurarea tuturor instituțiilor publice cu servicii de apeduct și canalizare	2022-2025	Se identifică	BL, BR, FEN, alte surs	Primar, CL, Grup de lucru
		1.12. Amenajarea și întreținerea fântânilor publice din localitate în conformitate cu normativele în vigoare	2023-2027	Se identifică	BL, BR, contribuția populației, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
3	Conectarea la rețelele ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale	1.13. Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale în com. Mărcăuți	2023-2027	Se identifică	Contribuția populației, BR, SA "Moldovagaz" , alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	1.14. Reabilitarea termică a edificiilor publice	2022-2025	Se identifică	BL, BR, BS, Agenția de Eficiență Energetică, Ambasaderele din RM, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
5	Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice	1.15. Procurarea unui tractor multifuncțional	2023-2027	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar
		1.16. Menținerea stării tehnice bune a clădirilor publice	2023-2027	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar
		1.17. Dotarea cu mobilier a edificiilor publice	2023-2027	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar
		1.18. Reabilitarea spațiilor școlare și crearea la primul etaj a condițiilor necesare pentru organizarea activității gradinitei și școlii primare, iar la etajul doi amenajarea unui centru pentru tineret	2023-2027	Se identifică	BL, BR, alte surse	Primar
		1.19. Reparația gardului în jurul cimitirului	2023- 2027	Se identifică	BL, BR, agenți economici, alte surse	Primar

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Diversificarea micului business	2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural	2023-2027	Se identifică	Surse atrase	Primar, CL, Agenți economici
		2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (<i>deservirea socială a populației: frezerie, reparația încălțămintei atelier de croitorie ș.a., ecoturism, agroturism, pensiuni turistice, confecții, ș.a.</i>)	2023-2027	Se identifică	BL, agenți economici, surse atrase	Primar, CL, Persoane private
		2.3. Stimularea dezvoltării sectorului de creșterea, păstrare și prelucrare a producției agricole (<i>mini-întreprinderi de procesare a producției agricole, cultura în spații protejate, acvacultura, crearea asociațiilor agricole etc.</i>)	2023-2027	Se identifică	BL, Agenți economici, surse atrase	Primar, CL, Persoane private
		2.4. Atragerea investițiilor prin programele PARE 1+1 și PNAET.	2023-2027	Se identifică	BL, donatori, alte surse	Primar, CL
		2.5. Promovarea organizării lanțului alimentar complet, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole.	2023-2027	Se identifică	BL, donatori, agenți economici, alte surse	Primar, CL
		2.6. Încurajarea transferului de cunoștințe, a instruirii și a inovării în business.	2023-2027	Se identifică	BL, donatori, alte surse	Primar, CL
		2.7. Cultivarea spiritului antreprenorial în deosebi în rândul tinerilor	2023-2027	Se identifică	Organizații de consultanță	Primar, CL

		2.8. Amenajarea pieții locale	2023-2027	Se identifică	BL	Primar, CL
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	2.9. Crearea lanțului complet de producere, care finaliza cu exportul produsului finit	2023-2027	Se identifică	BL, agenți economici, surse atrase	Primar, GȚ, ACSA, Lideri locali
		2.10. Construcția sistemelor de irigare la scară m a terenurilor agricole	2023-2027	Se identifică	FIDA, FEN, FISM, alte surse	GȚ, Primar, CL, Agenți economici
		2.11. Stimularea lansării de noi afaceri în domeni agricol și activităților conexe	2023-2027	Se identifică	BL, Proiecte surse atrase	Primar, CL, GȚ, Agenți economici
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agroalimentare	2.12. Facilitarea procesului de consolidare a terenurilor agricole, înființarea de noi asociații agricole	2023-2027	Se identifică	BL, Capital privat, surse atrase	Primar, CL, GȚ, Agenți economici
		2.13. Promovarea tehnologiilor de cultivare a culturilor cu potențial înalt	2023-2027	Se identifică	BL, Proiectul Agricultură competitivă în RM, surse atrase	Primar, CL, GȚ, Agenți economici
4	Valorificarea potențialului turistic al Satului	2.14. Identificarea atracțiilor turistice din perimetrul satului.	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL, Agenți economici
		2.15. Implementarea planului local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în s. Mărcăuți	2023-2027	Se identifică	Sector de afaceri, Capital privat, alte surse	Agenți economici, CL, Primar
		2.16. Dezvoltarea infrastructurii de deservire a turiștilor	2023-2027	Se identifică	Sector de afaceri, Capital privat, alte surse	Agenți economici, CL, Primar
		2.17. Construcția unui teleferic funicular peste r. Nistru	2023-2027	Se identifică	Sector de afaceri, alte surse	Agenți economici, CL, Primar
		2.18. Promovarea s. Mărcăuți ca destinație turistică	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL, Agenți economici

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Satul Mărcăuți, r-nul Dubăsari

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	3.1. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor	2023-2027	Se identifică	BL, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.2. Asigurarea instituțiilor de învățământ cu inventar sportiv	2023-2027	Se identifică	BL, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.3. Suplinirea fondului de carte a bibliotecii din sat	2023-2027	Se identifică	BL, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
		3.4. Stimularea unei perfecționări continue a cadrelor didactice implicate în procesul educațional	2023-2027	Se identifică	BL, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul Bibliotecii
		3.5. Susținerea socială a cadrelor didactice tinere, pentru a evita exodul acestora	2023-2027	Se identifică	BL, MECC, surse atrase	Directorii instituțiilor locale de învățământ
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	3.6. Împrejmuirea cu gard și amenajarea terenului Gimnaziului din s.Mărcăuți	2023-2027	Se identifică	BL, BR, FISM, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
		3.7. Reparația grupului sanitar din curtea Gimnaziului din s.Mărcăuți	2023- 2022	Se identifică	FISM, BL, BR, alte surse	Primarul, CL, Grup de lucru

	3.8. Reparația fatada blocului B (sala sportiv cantina), finalizarea schimbării geamurilor, reparația scărilor de la intrare cu amenajarea rampei de acces pentru persoanele cu handicap	2023-2027	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.9 Schimbarea sistemului de apeduct si canalizare in interiorul Gimnaziului din s.Mărcăuți	2023-2027	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.10. Schimbarea sistemului de incalzire a Gimnaziului din s.Mărcăuți	2023-2027	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.11. Reparația capitală a cantinei Gimnaziului din s.Mărcăuți și asigurarea cu inventarul modern necesar	2023-2027	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.12. Schimbarea podelelor in sala festiva și în sala sportiva a Gimnaziului din s.Mărcăuți	2023-2027	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.13. Reparația depozitelor din interior si exterior a Gimnaziului din s.Mărcăuți	2023-2027	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.14. Pavarea cărărilor și amenajarea curții Gradiniței de copii din s.Mărcăuți	2023-2027	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.15. Termoizolarea fatadei Gradiniței de copii din s.Mărcăuți	2023-2027	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.16. Construcția la Gradinița de copii din s.Mărcăuți a unei anexe pentru cabinetul medical, cabinetul metodic și depozit	2023-2027	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
	3.17. Reparații curente a spațiilor interioare a Gradiniței de copii din s.Mărcăuți și schimbarea ușilor interioare	2023-2027	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru

		3.18. Amenajarea terenului grădinițelor de copii conform cerințelor vârstei	2023-2027	Se identifică	BL, BR,, surse atrase	Primarul, CL, Grup de lucru
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației Satului	3.19. Reparația capital a edificiului OMF din s.Mărcăuți	2020- 2023	Se identifică	BL, BR, donatori, CNAM, surse atrase	Direcția Raională de sănătate
		3.20. Dotarea OMF cu mobilierul și aparatajul necesar, instalarea unui conditioner	2023-2027	Se identifică	BL, BR, donatori, MSMPS, surse atrase	CS Mărcăuți, Direcția Raională de sănătate
		3.21. Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor Satului la OMF	2023-2027	Se identifică	BL, BR, donatori, MSMPS, surse atrase	CS Mărcăuți, Direcția Raională de sănătate
		3.21. Amenajarea teritoriului adiacent OMF, instalarea băncilor in fața oficiului	2023-2027	Se identifică	BL, BR, donatori, MSMPS, surse atrase	CS Mărcăuți, Direcția Raională de sănătate
		3.22. Elaborarea și implimentarea programelor de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici	2023-2027	Se identifică	BL, BR, donatori, MSMPS, surse atrase	CS Mărcăuți, Direcția Raională de sănătate
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile și tineri	3.23. Implementarea serviciilor socio-medicele și de socializare destinate persoanelor vulnerabile, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate	2023- 2023	Se identifică	BL, BR, surse atrase; MSMPS	Asistentul social, CL, ONG
		3.24. Acordarea suportului social și psihologic copiilor, părinții cărora sunt plecați peste hotare și a copiilor din familiile social vulnerabile	2023- 2023	Se identifică	BL, BR, surse atrase; MSMPS	Asistentul social, CL, ONG
		3.25. Deschiderea unui azil de batrani in locatia fostei scoli, vis-a-vis de biserică	2023- 2023	Se identifică	BL, BR, surse atrase; MSMPS	Asistentul social, CL, ONG
		3.26. Crearea unui ONG orientat pe probleme sociale	2020- 2020	Se identifică	BL, BR, surse atrase; MSMPS	Asistentul social, CL, ONG

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	4.1. Reparația exteriorului Casei de cultură din s.Marcăuți	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Primar, Director CCT, ONG
		4.2. Reparația subsolului Casei de cultură din s.Marcăuți	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Primar, Director CCT, ONG
		4.3. Dotarea Casei de cultură din s.Mărcăuți cu tehnică de sonorizare și mobilier	2023-2027	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.4. Asigurarea Bibliotecii Publice cu stelaje și mobilier	2023-2027	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.5. Amenajarea unei scena de vara pentru petrecerea activităților culturale în aer liber in spatele Casei de cultura	2023-2027	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.6. Asigurarea colectivelor artistice cu costume și atributele necesare	2023- 2023	Se identifică	BL, MECC, donații, alte surse	Primar, CL, grupul de lucru
2	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	4.7. Amenajarea unui parc de odihna langa Casa de cultură și dotarea lui cu utilitățile necesare (pavaj, lumini și banci)	2023-2027	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.8. Amenajarea unui teren de joaca pentru copii in spatele Casei de cultura	2023-2027	Se identifică	BL, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.9. Amenajarea si dotarea cu inventarul necesar a terenului sportiv al scolii si amenajarea unei zone de agrement	2023-2027	Se identifică	BL, BR, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.10. Reparația monumentul eroilor in drum spre izvor si amenajarea unei zone de agrement	2023-2027	Se identifică	BL, BR, donații, alte surse	Primar, CL,
		4.11. Amenajarea zonelor de odihnă pe malul Nistrului	2023-2027	Se identifică	BL, BR, donații, alte surse	Primar, CL,

		4.12. Crearea unităților de agrement și deservire a turiștilor	2023-2027	Se identifică	BL, BR, donații, alte surse	Primar, CL,
3	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Satul Mărcăuți, r-nul	4.13. Susținerea activității colectivelor artistice de amatori (muzică, dans, etc.)	2023-2027	Se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	Grup de lucru, Primar
		4.14. Promovarea copiilor, tinerilor talentați prin susținerea participării lor la diferite concursuri, festivaluri la nivel național și internațional	2023-2027	Se identifică	Capital privat, BL, surse atrase	Primar, Persoane private, Agent economic
		4.15. Menținerea și dezvoltarea continuă a activităților sportive (fotbal, volei, trântă etc.) și dotarea cu echipament sportiv necesar, transport etc.	2023-2027	Se identifică	BL, Agenție economici, alte surse	Grup de lucru, Primar
		4.16. Asigurarea activității cercurilor pe interese	2023-2027	Se identifică	BL, surse atrase	Primar, Persoane private, Agent economic
		4.17. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive în localității	2023-2027	Se identifică	BL, contribuția populației, surse atrase	Director CC, Primar, CL
		4.18. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL
		4.19. Valorificarea patrimoniului cultural a satului prin organizarea festivalurilor, concursurilor, târgurilor ș.a.	2023-2027	Se identifică	BL, Direcția municipală cultură, donații, surse atrase	Primar, Director CC
		4.20. Identificarea și promovarea produselor tradiționale locale	2023-2027	Se identifică	BL, Agenți economici, sponsori	Primar, CL

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Crearea sistemului sătesc de Management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	5.1. Amenajarea gunoiștii, împrejmuirea ei cu gard și amenajarea teritoriului adiacent	2023-2027	Se indentifică	BL, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		5.2. Plantarea fâșii forestiere de protecție în jurul gunoiștii	2023-2027	Se indentifică	BR, alte surse;	Primar, CL, Grup de lucru
		5.4. Amenajarea platformelor pentru colectarea selectivă a deșeurilor și procurarea tomberoanelor	2023-2027	Se indentifică	BR, alte surse;	Primar, CL, Grup de lucru
		5.4. Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice	2023-2027	Se indentifică	BR, alte surse;	Primar, CL, Grup de lucru
		5.5. Lichidarea gunoiștilor stihiiinice	2023-2027	Se indentifică	BL, alte surse	Secretarul CL, Secția de poliție de sector
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	5.6. Curățirea și amenajarea fântânilor publice pe teritoriul satului	2020	Se indentifică	BL, contribuția populației, alte surse	Primar, CL
		5.7. Consolidarea și înverzirea malurilor râpei de lângă cimitir	2023-2027	Se indentifică	BL, contribuția populației, alte surse	Primar, CL
		5.8. Finalizarea amenajării izvorului de lângă „Nistru”	2023-2027	Se indentifică	BL, alte surse	Primar, CL, ONG
		5.9. Organizarea zilelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)	2023-2027	Se indentifică	BL, alte surse	Primar, CL, ONG
		5.10. Curățirea și înverzirea albiei bazinelor acvatice și eliminarea canalelor de scurgere	2023-2027	Se indentifică	BL, ICAS, alte surse	Primar, CL, ONG

		5.11. Împădurirea terenurilor degradate și cu pericol de eroziune	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Primar,CL, ONG
		5.12. Împădurirea zinelor de protecție a bazinelor acvatice	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Primar,CL, ONG
		5.13. Întreținerea și amenajare anuală a cimitirului	2023-2027	Se identifică	BL, populația,	Primar, CL
3	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	5.14. Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
		5.15. Marcarea fântânilor publice în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii), actualizarea pașapoartelor	2023-2027	Se identifică	BL, FEN, alte surse	CL, Primar,Grup de lucru
		5.16. Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului	2023-2027	Se identifică	BL, FEN, alte surse	CL, Primar
		5.17. Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea protecției mediului înconjurător	2023-2027	Se identifică	BL, FEN, alte surse	CL, Primar
		5.18. Combaterea tăierilor ilicite di fondul forestier	2023-2027	Se identifică	BL, ICAS, alte surse	CL, Primar
		5.19. Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc.	2023-2027	Se identifică	BL, FEN	Director gimnaziu, Director grădiniță, CL

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Satului și în procesul decizional

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	6.1. Organizarea regulată sau periodică (după caz) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor Satului Mărcăuți	Permanent	Se identifică	BL	Primar, CL
		6.2. Menținerea panourilor informative de pe teritoriul Satului	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Secretarul CL
		6.3. Suplinirea site-ului și crearea paginilor de pe rețelele sociale cu informații relevante satului	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	6.5. Organizarea de către Primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL
		6.6. Întărirea capacităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor, investițiilor	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL
		6.7. Instruirea personalului care are nevoie de cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL
		6.8. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din RM și de peste hotarele ei, în vederea soluționării unor probleme comune (măsurile culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)	2023-2027	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL

3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Satului	6.9. Instituirea "Zilei faptelor bune"	2023-2027	Se indentifică	APL	Primar, Secretarul CL, ONG
		6.10. Serbarea Hramului satelor din componența Satului	2023-2027	Se indentifică	BL, agenți economici, populația satului	Primar, Secretarul CL, ONG
		6.11. Instituirea "Supravegherii de vecinătate"	2023-2027	Se indentifică	BL, IGP	Primar, Secretarul CL, ONG
		6.12. Conștientizarea populației despre necesitatea proiectelor canalizare/gaz/apă pentru participare cu contribuții	2023-2027	Se indentifică	APL	Primar, Secretarul CL, ONG
		6.13. Acordarea suportului pentru înființarea de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul satului	2023-2027	Se indentifică	BL,	Primar, Secretarul CL, ONG
		6.14. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc.	2023-2027	Se indentifică	APL	Primar, Secretarul CL, ONG